

**Høgskolen
i Innlandet**

Fakultet LUP

Walter Berg

Masteroppgave

TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge

TikTok as a socio-musical arena for children and
youth

Master i kultur- og språkfagenes didaktikk (Musikk)

2MIKSAVH3

2024

Forord

Hvor skal jeg begynne? Dette masterprosjektet har vært et omfattende prosjekt, som startet med en hypotese jeg la frem i faget «fagdidaktikk i musikk» i 2022, som har utviklet seg til å bli noe jeg kan føle en stolthet over å ha fullført. Selv med lange dager med skriving, og med en travel jobbhverdag ved siden av studiet, føler jeg at masteroppgaven har på flere måter utviklet meg. Ved å kontakte aktører, samle tidligere litteratur som er relevant for forskningen og (MYE) skriving, føler jeg at jeg har besvart tematikken min i denne oppgaven.

Den første jeg vil takke er min samboer og forlovede Josefine Hovden. Gjennom en lang tid nå har hun stått sterkt ved min side og gjort utallige forsøk på å motivere meg og ikke minst engasjere meg i masterprosjektet mitt. Jeg hadde ikke klart denne masteroppgaven uten deg, så tusen takk!

Den neste jeg vil takke er Andreas Schjødt, som var min masterkompanjong under hele skriveprosessen. Med gode og konstruktive tilbakemeldinger på teksten min, forslag til skrivemetoder og praksiser, men også lange samtaler som motivasjon for å fullføre denne prosessen.

Jeg vil også takke informanten min som stilte med ulike erfaringer og opplevelser rundt tematikken min, men også for at du stilte til flere runder med intervju. Dette hadde jeg virkelig ikke klart uten deg så tusen takk for interessen.

Jeg vil takke veilederen min Live Weider Ellefsen. For god veiledning i veiledningssamtalene, konstruktive tilbakemeldinger på dokumenter jeg har sendt, men også for å ha gitt meg litteratur som omfatter teori og tidligere forskning.

De siste jeg vil takke er alle medstudenter, familie og venner som har bidratt til ulike former for motivasjon, og som hadde troen på meg i denne perioden.

Tusen takk til dere alle!

Til slutt vil jeg legge ved Spotify-spillelisten min «Masterskriving» som gir et innblikk i hvordan min masterprosess har vært.

<https://open.spotify.com/playlist/4wLRh3vxKRX1iwfyJcxTEK?si=46c53461fec24030>

Walter Berg, 14. mai. 2024

Norsk Sammendrag

Tittel: TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge.	
Forfatter: Walter Berg	
År: 2024	Sider: 86
<p>Sammendrag: I denne masteroppgaven har jeg forsket på hvordan TikTok kan bli brukt som en arena for sosialisering for barn og unge, men også hvilken type læring, eksempelvis musikalsk læring, som forekommer gjennom applikasjonen. Musikk, digitale medier og identitetsdanning er sentrale tematikker som utgjør utgangspunktet for denne oppgaven. Med observasjon og erfaring fra tidligere opplevelser i jobbsammenheng og praksis, i kombinasjon med følgeforskning av et singel kasusstudie med en elev, vil jeg benytte en kvalitativ tilnærming for å kunne svare på problemstillingen min: «Hvordan kan TikTok bidra til barn og unges musikalske identitet og sosial utvikling?».</p> <p>TikTok former sosiale relasjoner mellom barn og unge. De bruker språk og uttrykk i ulike aktivitetsformer, som er hentet fra popkulturelle referanser som ofte er fra TikTok. Som lærer og observatør har jeg opplevd flere elever som danser i friminuttene til «TikTok-compilation»-videoer, som er YouTube-videoer sammensatt av flere sanger som er brukt i dansetrendene på TikTok. Et eksempel på uformell læring gjennom TikTok fra intrervjurundene er hvordan informanten min observerer instrumentopplæringsvideoer på TikTok, med notasjonssystemer som brukerne kan observere, samtidig som kreatøren fremfører musikken. Gjennom kasusstudiet mitt, sett i lys av tidligere forskning og teorier, kommer det derfor fram ulike eksempler på hvordan lærings-, kulturelle- og sosialiseringprosesser gjennom TikTok <i>skjer</i>.</p>	
Emneord: TikTok, musikk, sosialisering, læring.	

Engelsk sammendrag

Title: TikTok as a sosio-musical arena for children and youth.	
Author: Walter Berg	
Year: 2024	Pages: 86
<p>Abstract: In this master's thesis, I have researched how TikTok can be used as a platform for socialization for children and young people, as well as the type of learning, for example musical learning, that occurs through the application. Music, digital media, and identity formation are central themes that form the basis of this thesis. Drawing on observations and experiences from previous work and practice, in combination with follow-up research of a single case study with a student, I will use a qualitative approach to answer my research question: "How can TikTok contribute to the musical identity and social development of children and young people?".</p> <p>TikTok shapes social relationships among children and young people. They use language and expressions in various forms of activities, drawn from pop cultural references often from TikTok. As a teacher and observer, I have witnessed several students dancing during breaks to "TikTok compilation" videos, which are YouTube videos compiled of multiple songs used in dance trends on TikTok. An example of informal learning through TikTok from the interviews is how my informant observes instrument tutorial videos on TikTok, with notation systems that users can observe, while the creator performs the music. Through my case study, in the light of previous research and theories, various examples of how learning, cultural, and socialization processes through TikTok occur emerge.</p>	
Keywords: TikTok, music, socialising, learning.	

Innhold

FORORD	2
NORSK SAMMENDRAG	3
ENGELSK SAMMENDRAG	4
INNHold	5
1. INNLEDNING	8
1.1 BAKGRUNN	8
1.2 TEMA OG PROBLEMSTILLING	8
1.3 HVA ER TIKTOK?	9
1.3.1 Aldersgrenser	10
1.4 AVGRENSNINGER	11
1.5 OPPGAVENS OPPBYGGING	11
2. TIDLIGERE FORSKNING	13
2.1 TIKTOK SOM PLATFORM FOR TWEENS	13
2.1.1 Resultater	14
2.2 TIKTOK SOM UNDERVISNINGSPLATTFORM	15
2.2.1 Andrespråksundervisning med TikTok	17
2.2.2 Danseundervisning under covid	19
3. TEORI	21
3.1 FORMELL OG UFORMELL LÆRING	21
3.1.1 Formell læring	22
3.1.2 Sosiale medier som formell læring	22
3.1.3 Uformell læring	24
3.1.4 Uformell læring i musikk	25

3.2	ELEVIDENTITET	26
3.3	DIGITAL KOMPETANSE	29
4.	METODE	32
4.1	VALG AV METODE	32
4.1.1	<i>Singel Case Study</i>	34
4.2	KVALITATIVT FORSKNINGSINTERVJU OG INTERVJUFORMAT.....	35
4.2.1	<i>Intervjuguide og gjennomføring av intervjuene</i>	35
4.2.2	<i>Personalia og transkribering</i>	36
4.2.3	<i>Følgforskning</i>	37
4.2.4	<i>Observasjon</i>	38
4.2.5	<i>Et første øyeblikk av TikTok-innhold</i>	39
4.3	EGNE ERFARINGER PÅVIRKER RESULTATER (ETISKE REFLEKSJONER)	39
5.	ANALYSE	42
5.1	PRESENTASJON AV INFORMANTEN.....	42
5.2	INTERVJURUNDENE	42
5.3	MUSIKKOPPLEVELSE	43
5.3.1	<i>Musikalske stiler, sjanger og flere musikalske opplevelser</i>	44
5.3.2	<i>Søkefunksjonen og August Schieldrop</i>	46
5.3.3	<i>Trender på TikTok (Opplevelser)</i>	48
5.4	SOSIALISERING.....	49
5.4.1	<i>Trender på TikTok (Sosialt)</i>	49
5.4.2	<i>TikToks delefunksjon</i>	50
5.4.3	<i>Klasseromsmiljø</i>	53
5.5	UFORMELL LÆRING.....	54

5.5.1	<i>Læring gjennom TikTok</i>	55
6.	DRØFTEDEL	58
6.1	DE TRE FORSKNINGSPØRSMÅLENE	58
6.1.1	<i>Hvilken musikk opplever barn og unge på TikTok?</i>	59
6.1.2	<i>Hvilken uformell læring får barn og unge av TikTok?</i>	63
6.1.3	<i>Har TikTok en påvirkning i den sosiale kretsen til barn og unge?</i>	68
6.2	FALLGRUVER OG VIDERE FORSKNING	71
7.	KONKLUSJON	74
8.	LITTERATURLISTE	78
	VEDLEGG 1: SAMTYKKESKJEMA FRA SIKT	82
	VEDLEGG 2: INTERVJUGUIDE RUNDE 1	85
	VEDLEGG 3: INTERVJUGUIDE RUNDE 2	86

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for denne masteroppgaven er tidligere erfaringer og observasjoner fra både praksis, arbeidstiltfeller og personlige observasjoner. Jeg er svært aktiv på TikTok og bruker appen på daglig basis. Hver dag opplever jeg et nytt innhold som aktivt tilpasser seg alt ettersom hvordan jeg har brukt applikasjonen tidligere. Hvordan jeg har brukt applikasjonen tidligere har igjen vært styrt av ulike faktorer, som for eksempel innhold venner og familie har tilsendt meg på TikTok, eller andre aktive interessepunkter jeg har tatt i bruk i applikasjonen. Et eksempel på dette er min periodiske musikkinteresse for bandet U2, som utgjør at min TikTok-side er fylt av innhold som handler om U2s live-opptredener, musikkvideoer, hvordan man kan spille de ulike gitarriffene i låtene, eller av andre personer som gjør egne versjoner av musikken til U2. Ettersom jeg stadig får opp på TikTok-siden min hvordan man kan spille gitarriffene til U2 begynte jeg å fundere på hvordan TikTok fungerer som en læringsarena, sett i forhold til andre arenaer for læring, for eksempel. Etter ulike observasjoner fra egen praksis, arbeidstiltfeller og på fritid, kan jeg se at flere barn og unge bruker TikTok aktivt i hverdagen sin. Men hvor mye lærer de egentlig med denne bruken?

1.2 Tema og problemstilling

Som nevnt tidligere er det egne observasjoner som fikk meg inn på ideen om at jeg ville undersøke og skrive om TikTok. Og i sammenheng med utdanningen min i faglærer i musikk og med en master i kulturfagenes didaktikk ved Høgskolen i Innlandet, ville jeg forske på de musikalske aspekter ved TikTok. Jeg er interessert i hvordan brukere, som i dette tilfellet er barn og unge, opplever musikken på TikTok, hva de lærer av musikk på TikTok, og påvirkningskraften brukerne har til å ta i bruk? musikken de møter på TikTok. Etter egne observasjoner fra praksis og i arbeidssammenheng har jeg opplevd fenomenet «TikTok compilation» som er en sammensetting av populære sanger fra TikTok hvor sangskaperne og TikTok-brukerne konstruerer ulike danser til sangene som brukere kan danse til. Det jeg opplevde som mest spennende med dette var hvordan inkluderingen, dansingen, og viderelæringen av dansen barn og unge utførte kunne skape et nytt sosialt rom i blant annet friminuttet på barneskolen. Da jeg var i praksis i forbindelse med min faglærerutdanning snakket jeg med noen av elevene og da fortalte de at de hadde sendt hverandre dansevideoer

de hadde laget selv i helgen slik at alle kunne lære seg dansen, og danse sammen uken etterpå. Med denne informasjonen fikk jeg lyst til å undersøke videre hvordan musikalske opplevelser, overføringer og erfaringer skjer på TikTok, men også hvordan barn og unge sosialiserer med hverandre på TikTok. Dette fikk meg interessert i tematikken «TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge».

Jeg vil i dette prosjektet utforske hvilke musikalske erfaringer TikTok legger til rette for brukerne. Da mener jeg musikalske erfaringer med sjangre, stil, tiår, tradisjon, osv. og hvordan TikTok åpner for bestemte musikalske handlingsrom. Jeg vil se på hvordan barn og unge også påvirker hverandre med sin TikTok-bruk, og hvordan dette konstruerer nye musikkulturer for og blant dem. Det overordnede formålet med forskningsprosjektet er å se «Hvordan kan TikTok bidra til barn og unges musikalske identitet og sosial utvikling?», hvilket også utgjør min primære problemstilling. Med utgangspunkt i denne problemstillingen har jeg satt opp tre sentrale forskningsspørsmål, som jeg også vil svare på i diskusjonsdelen av oppgaven. Disse er:

- Hvilken musikk opplever barn og unge på TikTok?
- Hvilken uformell læring får barn og unge av TikTok?
- Har TikTok en påvirkning i den sosiale kretsen til barn og unge?

1.3 Hva er TikTok?

TikTok er en applikasjon eid av produksjonsselskapet ByteDance, og er et digitalt fenomen flere personer opplever på daglig basis. Innholdet, som er videoer skapt av hvem som helst, varierer etter brukerens egne søk, liker-klikk, lagringer, seertid, osv., og konstruerer et resultat av korte videosnutter som er tilrettelagt etter brukerens egne relevante interesser slik applikasjonen har oppfattet dem. Med andre ord, algoritme, som utgjør her et mønster av videoer tilpasset brukeren. Dermed vil brukeren alltid få nytt innhold skapt av andre brukere eller aktører, som skal i prinsippet være persontilpasset for brukeren selv, men TikTok bidrar også til at brukeren skal ha muligheten til å oppleve nytt innhold til enhver tid. Applikasjonen er en videreutvikling av den tidligere applikasjon Musikal.ly, som var en applikasjon hvor brukeren kunne «lip-synce» korte musikkvideoer som kunne deles på plattformen (Kaye, Zeng, & Wikstrom, 2022).

1.3.1 Aldersgrenser

Vi kan se en økning av yngre barn som bruker TikTok aktivt i sin hverdag. For at applikasjonen skal godkjennes i ulike verdensdeler har produsentene av TikTok sett seg nødt til å avklare aldersbegrensninger for bruken. Nedlastningsplattformene App Store (Apple) og Google Play Store gir ulike anbefalinger for å bruke TikTok. App Store har en aldersgrenseanbefaling på 12 år og Google Play Store har ikke angitt en aldersgrense, men opplyser om at «Foreldrekontroll anbefales». I sine retningslinjer (Munthe, 2024) noterer TikTok at de har tre aldersgrensealternativer. For å kunne bruke applikasjonen må brukeren være minst 13 år, men bruken avhenger av flere ulike restriksjoner:

- Kontoen opprettes som *privat* som standard
- Kommentarfeltene på barnas videoer er ikke lenger åpne for absolutt alle
- Andre kan ikke låne innhold fra videoene som barna lager, altså lage «duett» og «stitch» med videoene til barna
- Andre kan ikke laste ned videoer som barna har publisert
- Barnas kontoer blir ikke foreslått for nye personer å følge
- Direktestrømming er kun åpent for brukere over 16 år. Det vil si at yngre brukere kan ikke se på eller sende direktesendt innhold. Og for å sende direktesendt innhold må man være over 18 år
- Barna kan ikke lenger kjøpe digitale klistremerker som de kan gi som gaver til andre
- Det sendes ikke målrette reklame til de i alderen 13 – 17 år, som følge av nye EU-regler (Digital Service Act)
- Barn får påminnelser om å ta pauser når de bruker appen

(Munthe, 2024)

Den andre aldersgrensealternativet TikTok opererer med er på 16 år, men brukeren kan ikke sende direktesendt innhold, som nevnt ovenfor. Dersom brukeren er over 18 år får de det siste alternativet, der det ikke er sperret innhold, men hvor brukeren må følge de generelle retningslinjene.

1.4 Avgrensninger

Min informant, og målgruppen jeg har valgt for dette forskningsprosjektet er unge i aldersgruppen 15-17 år. Jeg har bevisst siktet inn på denne gruppen for å få data fra brukere som er innenfor den «passende» målgruppa på TikTok, i henhold til aldersanbefalingen, selv om jeg har observert yngre barn som bruker applikasjonen. Ettersom jeg også har en informant vil min datainnsamling være i større grad individbasert, og kan ikke gi et resultat for alle barn og unge i aldersgruppen. Likevel vil resultatene være relevante og vil kunne gi innsikt i tematikken. Målsettingen med forskningen er å være et utgangspunkt til videre forskning for TikTok som en sosialarena, læringsarena og musikalsk opplevelsesarena for barn og unge.

1.5 Oppgavens oppbygging

Jeg bruker et standard kapitteloppsett i denne masteroppgaven, som blir aktivt brukt på Høgskolen i Innlandet. Hvert kapittel har fokus på å gå i dybden til sin egen tematikk, men kan også bruke informasjon på kryss av hverandre.

Kapittel 1: Innledning

Dette kapitlet skisser opp bakgrunnen til masteroppgaven. Her forteller jeg hvordan jeg kom frem til hva jeg skulle skrive om, forskjellige observasjoner jeg har gjort i praksissammenhenger og beskriver ulike synspunkter på barn og unges bruk av TikTok. Temaet, problemstillingen og forskningsspørsmålene blir også fremlagt, etterfulgt av grunnleggende informasjon om applikasjonen TikTok, og til slutt avgrensninger for min masteroppgave.

Kapittel 2: Tidligere forskning

Det neste kapitlet tar for seg tidligere forskning som er basert primært på barn og unges læringsutbytte, sosialisering og forhold til TikTok, men også med søkelys på hvordan foreldre og personer som jobber innenfor pedagogikk oppfatter TikTok som en sosial arena og et undervisningsverktøy.

Kapittel 3: Teori

Etter kapittelet om tidligere forskning kommer teoridelen. Dette kapittelet tar for seg ulike pedagogiske perspektiver, men går også inn på barn og unges sosialisering og identitetsforming rundt digitale medier.

Kapittel 4: Metodikk

Neste kapittel tar for seg metodikken og fremgangsmetodene jeg har tatt i bruk for å samle inn aktuell data, og annen relevant informasjon som kan hjelpe meg til å anskaffe resultat.

Kapittel 5: Analyse

I kapittelet om analyse vil jeg presentere ulike funn som har blitt konstruert gjennom flere runder med intervjuprosesser sammen med informanten min. Resultatene fra intervjuene vil også bli sammenliknet, som blir tatt i betrakning til informantens bakgrunn for TikTok bruk og musikkerfaring.

Kapittel 6: Drøfting

I dette kapittelet skal jeg bruke resultatene og det jeg har lært i drøftekapitelet. Dette blir mitt hovedkapittel og jeg vil sammenlikne resultatene mine med tidligere forskning, og bruke teoridelen for å forsterke de ulike pedagogiske elementene med mitt resultat.

Kapittel 7: Konklusjon

I det siste kapittelet skal jeg konkludere de viktigste funnene i min forskning, og hvilken kvalitet disse kan bidra til videre forskning rundt temaet. Så skal jeg svare på problemstillingen min, og konkludere om forskningsspørsmålene har fått klare svar.

2. Tidligere forskning

Som nevnt tidligere vil jeg presentere tidligere forskningsdata som har relevans for tematikken i denne avhandlingen. Siden TikTok er et relativt nytt fenomen, vil jeg bruke ulike typer forskning jeg har funnet som dreier seg om applikasjonen. Dette inkluderer pedagogiske perspektiver, men også generell bruk av sosiale medier, personvernforskning, erfaringer og opplevelser rundt applikasjonen TikTok. Det finnes flere forskningsartikler om TikTok både som sosial arena og som en læringsarena, men det er svært lite forskning på TikTok som musikalsk arena. Jeg har funnet en artikkel som handler om danseundervisning som jeg vil gå i dybden senere, men i all hovedsak kan det se ut til å ha vært lite utforskning av TikTok, og estetisk læring så langt.

2.1 TikTok som plattform for tweens

For å kunne forstå hvordan TikTok blir brukt av barn og unge har jeg valgt å søke etter tidligere forskning som tar for seg eksempler på hvordan de yngre bruker TikTok aktivt i hverdagen sin. Men også med et fokus på hva foreldre og andre parter vet om barn og unges TikTok-bruk. Den første forskningsartikkelen omhandler «tweens'» bruk og syn på TikTok. «In-between child's play and teenage pop culture: tweens, TikTok & privacy» er en artikkel av Tom De Leyn, Ralf De Wolf, Mariek Vanden Abeele og Lieven De Marez. De utførte en kvalitativ studie på hvordan barn og unge som er i aldersgruppen 6-12 år (tweens), opplever TikTok sosialt, men også som en underholdningsarena. Et av hovedpoengene i denne artikkelen er hvordan TikTok håndterer barn og unges personvern, og forfatterne forsker også på foreldrenes innblanding, deres overvåkning av barna, og hvordan de sikrer privatlivet til sine barn og unge (Leyn et al., 2022). Et begrep som står sentralt i teksten er «Networked public». Begrepet tar for seg et sosialt rom eller offentlig sted, og siden det er gjennom et nettverk blir det et digitalt område. Det er viktig å trekke inn hvordan den sosiale dimensjonen blir påvirket av dette offentlige nettverksområde.

«The theorization of sociality and networked publics on TikTok necessarily requires the consideration of digital affordances and the relationship between technological objects and social/behavioral outcomes (boyd, 2011; Davis, 2020). Van Dijck (2013) explained that sociality, or the ability to be social online, is not simply “rendered technological” by moving

to an online space (p. 20). Rather, communication and interaction are both enabled by and constrained to the coded structures of each mediated platform.» (Zulli & Zulli, 2022, s. 1874)

Leyn et al. bruker tre forskningsspørsmål som utgangspunkt for intervjuene som forekommer senere i artikkelen. Det første spørsmålet tar utgangspunkt i hvordan TikTok blir et offentlig nettverksområde for «Tweens» og hvordan barna skaper egne tvetydige realiteter, da vil de først utforske barnas opplevelser, men også foreldrenes sosio-kulturelle fantasier om dette område på TikTok (Leyn et al., 2022, s.1110). Det andre spørsmålet tar utgangspunkt i hvordan disse tvetydige realitetene former den sosio-kulturelle konstruksjon til barna, så spørsmålet er hvordan «Tweens» og foreldrene oppfatter og møter TikTok som et offentlig nettverksområde, og hvordan de oppfatter den sosio-kulturelle konstruksjon (Leyn et al., 2022, s.1111). Det siste spørsmålet tar utgangspunkt i hvordan barnas personvern blir ivaretatt. Leyn et al. vil sette søkelys på hvordan «Tweens» privatliv blir konseptualisert og ivaretatt på TikTok (Leyn et al., 2022, 1112). Dette er med tanke på hvordan barna forstår og opplever det offentlige rommet til TikTok, men også foreldrenes ivaretagelse og skjerming egne barn.

2.1.1 Resultater

Når det kommer til resultatene er det spennende å se variasjonen både fra barnas oppfatelse og forståelse av hvordan TikTok er konseptualisert i forhold til de voksne sin oppfatelse. Men også i større grad hvordan de voksne bruker ulike metoder for hvordan de skjerming ungene sine, og setter restriksjoner på hvordan barna kan gå frem i møte med TikTok. Flere foreldre forklarer hvordan de synes situasjonen med at ungene deres er på TikTok kan være vanskelig. Den ene moren forklarer hvordan barnet har utviklet seg på flere interesseområder, men likevel har en sterkere tilknytting til foreldrene. «She's already starting to show adolescent behavior, her interests are revolving more around music, dancing, friends and parties so she isn't really playing anymore. She's also looking for an identity, like what's cool and what's not cool.» (Leyn et al., 2022, s.1114). Videre forklarer Leyn et al. at dette stadiet var noe flere foreldre opplevde med ungene sine. Den ene informanten forklarer også at det å ha en TikTok-bruker genererer sosial-kapital blant sine medelever og andre barn. Det hadde vært spennende å se forskjellene mellom barn i denne aldersgruppen og tenåringer fra 15-17 år om statusen rundt å ha en TikTok-bruker var like gyldig. Hva kan være noen grunner til at disse interessene forekommer? Artikkelen: «If the rise of the TikTok dance and e-girl aesthetic has taught us anything, it's that teenage girls rule the internet right now': TikTok celebrity, girls and the Coronavirus crisis» av Melanie Kennedy tar for seg blant annet hvordan TikTok fikk sin

enorme popularitet under covid-19. Noen sentrale punkter hun trekker frem som også var relevant for Leyn et al. artikkelen er hvordan soverommet til de yngre TikTok-brukerne går bort fra å være et trygt privat område, og over til en arena for offentlig underholdning. Selv om dette fenomenet med skapelse av underholdning på soverommet ikke er noe som startet på TikTok, er det viktig å punktere hvilken grad TikTok normaliserte det «vanlige» soverommet. (Kennedy, 2020)

The bedroom – and in particular the teenage girl’s bedroom with mirrors, strewn with shoes and piles of clothes, and dressing tables topped with make-up and hair styling tools – becomes a signifier of this discursively constructed ‘normality’, TikTok’s particular aesthetic of goofiness and relatability. (Kennedy, 2020, s. 1072)

Hverdagslige materialer er med på å konstruere denne normaliteten. Ved å inkludere «rotet» blir det enklere for nye kreatører å skape noe selv, istedenfor at det meste er produsert med andre ressurser som skaper videounderholdning. En grunn som har bidratt til dette er hvordan TikTok alltid gir deg nytt tilfeldig innhold når du bruker det. Sammenliknet med YouTube hvor du må oppsøke videoene selv, vil du aldri vite hva den neste videoen du får på TikTok kan inneholde. Det kan virke som at dette også er med på å bidra til at flere TikTok-brukere føler seg inkludert i videoen. Kreatørene tar opp temaer som kan defineres som vanlige og hverdagslige, som flere TikTok-brukere kan relatere med. Også ved at TikTok-brukerne kan kommentere og bidra med innspill, motivere, men også kritisere, kan det skape en større inkluderings arena for barn og unge. En viktig del av dette er poenget Kennedy legger på slutten av artikkelen: «The curative we should be searching for is that which enables the safety, security and liberation of all girls during this crisis and its aftermath.» (Kennedy, 2020, s. 1074). Dette sitatet er rettet mot covid-19 krisen, men jeg mener at det likevel er viktig å inkludere dette, for hvor går grensene mellom privatlivet og det offentlige rommet på TikTok?

2.2 TikTok som undervisningsplattform

En sentral tematikk for denne forskningen er hvordan TikTok kan fungere som en undervisningsplattform. Dette innebærer for eksempel hvordan lærere kan bruke TikTok for å legge opp egen undervisning eller lage/bruke instruksjonsvideoer. Er det mulig å bruke dette aktivt i klasserommet? Emily Baron Cadloff skrev webartikkelen «How producing videos on

TikTok is impacting teaching» som tar utgangspunkt i to forelesere med doktorgrad som bruker TikTok som undervisningsplattform, og en professor som stiller seg i større grad kritisk til bruken av applikasjonen. Den ene foreleseren i artikkelen, Dr. Blakney, forklarer at hun har rekruttert flere studenter gjennom TikTok. Hun har konstruert og produsert flere hundre videoer som tar for seg vitenskapelige konsepter, og eksemplifiserer dette med å sammenlikne ulike gjenstander i vitenskapen med hverdagslige gjenstander som seere kan appellere til (Cadloff, 2021). Dr. Blakney understreker interessen for å ta i bruk TikTok eller et annet digitalt medie i undervisningssammenheng, og forklarer at det kan være interessant å kombinere forberedelsesmateriale før leksjonene, med noe TikTok-relatert. En annen foreleser, Dr. Osler, forklarer også hvordan TikTok har åpnet en ny bane for hvordan hun kan undervise i klasserommet. Hun forklarer at hun selv fant inspirasjon i flere TikTok-videoer om hvordan man kan lage mat på ett minutt. Med tanke på den sosio-kulturelle arenaen som barn og unge opplever på TikTok, blir dette relevant ettersom voksne selv opplever ulike fremgangsmetoder og former for læring på applikasjonen TikTok. I samme artikkel henviser Cadloff til en annen professor som er kritisk til applikasjonen. Dr. Tilleczek mener at ved å bruke TikTok i undervisningen, vil flere oppleve det vi kaller «Zoom fatigue». Under covid-19 var mye av undervisningen utført gjennom digitale medier, og flere elever/studenter rapporterte at de ble utmattet av denne formen for virtuell undervisning (Cadloff, 2021). Dette kan være en årsak til at TikTok ikke burde bli implementert i undervisningssammenheng, og heller fortsette å være til privatbruk. I artikkelen «Incorporating TikTok in higher education: Pedagogical perspectives from a corporal expression sport sciences course» av Paloma E. Fajardo, Mario Alguacil og Samuel López-Carril, forsker de på hvordan TikTok kan brukes som et pedagogisk verktøy i høyere sportsundervisning. Ved hjelp av kvantitative og kvalitative metoder undersøker de effektene TikTok kan ha på sportsvitenskapelig undervisning (Escamilla-Fajardo et al., 2021). Bakgrunnen for forskningen deres er at de opplever en stor økning i sosiale medier-bruk, spesielt i skolen. Dermed valgte de å fremlegge TikTok som et pedagogisk verktøy for studenter, og forske på hvilken effekt TikTok-bruken har i forhold til læring (Escamilla-Fajardo et al., 2021, s.2). De fremhever i diskusjonsdelen at flere studenter bruker sosiale medier i større grad til privat underholdning, i stedet for å bruke det som et pedagogisk læreverktøy. De legger frem en hypotese som tar utgangspunkt i at lærernes inkludering av sosiale medier i undervisningen, vil bidra til at sosiale medier kan i studenters sammenheng bli brukt mer aktivt som et pedagogisk verktøy (Escamilla-Fajardo et al., 2021, s.10). Videre trekker de frem viktigheten for å trekke inn den private opplevelsen av TikTok i emnene som er på studiet. Dette kan være for eksempel i sammenheng med musikk

være en amatørmusiker som coverer en annen artist. Dette skaper en arena hvor elevene/studentene kan diskutere forskjellene fra den originale videoen med coveren, og se hvilke fremgangsmetoder amatørmusikeren har benyttet for å klare å spille coversangen, dersom kreatøren har lagt ut innhold som viser til dette. Et valid punkt de trekker frem er hvordan TikTok må bli brukt i en pedagogisk forstand, siden det er en applikasjon som er lett å misbruke slik at undervisningen går fra noe lærerikt til noe som ikke gagnar elevene, men som er morsomt eller en trend (Escamilla-Fajardo et al., 2021, s.10). Videre konstituerer de en mørk side av bruken av sosiale medier. I resultatlisten henviser de til at 44.6% av studentene opplever en form for avhengighet til sosiale medier. Noe som kan gjøre det vanskeligere å inkludere dette i en undervisningssammenheng, siden det da kan bli vinklet i en negativ retning. Dette kan vi sammenlikne med «Zoom-fatigue» som ble nevnt tidligere. Dette kan skape en forverring av inkludering av digitale medier, siden de allerede blir brukt av studentene i en ganske stor grad til privatunderholdning. Likevel oppsummerer Escamilla-Fajardo et al. forskningsartikkelen med:

«TikTok offers several possibilities to create a more motivational and engaging learning environment to catch students' attention. Our results show that students embraced the experience, which highlights the possibilities that TikTok offers in areas such as creativity, curiosity, active learning, and motivation. Therefore, we believe that TikTok, as SM that it is on the cutting edge of this digital revolution, deserves the opportunity to be introduced as a teaching–learning tool in HE.» (Escamilla-Fajardo et al, 2021, s.11)

Selv om dette er rettet mot studenter i voksenalder, kan vi sammenlikne dette med undervisning rettet mot barn og unge. Jeg mener at når lærerne setter seg inn i elevenes kultur og tilrettelegger sin undervisning i forhold til dette, blir det enklere å skape motivasjon til læring.

2.2.1 Andrespråksundervisning med TikTok

Undervisning på TikTok er et komplekst tema, men hvilke elevgrupper kan denne metoden benyttes med? Det kan være svært relevant å diskutere hvordan applikasjonen og fenomenet TikTok kan utnyttes i pedagogisk øyemed. Artikkelen «The Potential of TikTok's Key Features as a Pedagogical Strategy for ESL Classrooms» av Kim Hua Tan, Agila Rajendran, Nazri Muslim, Jamsari Alias og Nor Afian Yusof tar primært for seg hvordan TikTok kan bli brukt i et klasserommet for dem har annenspråksundervisning, men henviser til elementer som

generelt kan bli brukt i undervisningssammenheng. Bakgrunnen for denne artikkelen har som utgangspunkt at de har som i den tidligere artikkelen nevnt i oppgaven, opplever en utvikling i sosiale medier-bruk, og spesielt TikTok. De opplever at TikTok, med tanke på at det er en gratis applikasjon, kan bidra og hjelpe studenter som ikke har engelsk som morsmål, men som andrespråk, til å lære og utvikle forståelsen for det engelske språket (Tan et al., 2022, s.3). De har brukt kartleggingsoversikt som hovedmetode for forskningen, som baserer seg på å ta i bruk litteratur og tidligere forskning for å svare på problemstillingen sin (Munn, et al., 2022). Med denne typen forskning er det viktig å forminske området du forsker på slik at det blir enklere å innlemme tidligere forskning. Forskerne brukte fire fraser for å søke etter resultater som kunne være rettet mot forskningen:

1. How to use TikTok as a pedagogical strategy among ESL learners;
2. Using TikTok to learn a second language;
3. Features of TikTok as a pedagogical strategy;
4. TikTok, Pedagogical Strategy, and ESL learners (Tan et al., 2022, s.4)

Med disse fire frasene søkte de gjennom søkemotorene EBSCOhost, Google Scholar og ERIC databases for å anskaffe artikler og relevant forskning for å klare og svare på problemstillingen. De fikk totalt 60 artikler som var relevante for forskningen. Tan et al. trekker frem at flere av disse var vinklet i større grad mot sosiale medier i sin helhet som hovedtematikk, men at denne forskningen vil være aktuell for fremtidig TikTok forskning (Tan et al, 2022, s.17). De trekker frem noen hovedpunkter som var gjensidige ved flere av artiklene. En av disse hovedpunktene var hvordan teknologi var en stor faktor når det kommer til å utvikle språksforståelse. Teknologi som TikTok gir studentene flere muligheter til å undersøke og lære språk på. Metodene for dette kan være å for eksempel imitere og sette seg inn i situasjonene som oppstår på sosiale medier. I musikkssammenheng kan studentene eksempelvis obsevere og lytte til ordene som blir brukt rundt instrumenter. Kreatøren kan holde en gitar og si ordet «gitar», noe som gjør det enklere å se sammenhengen mellom det materielle og språket. Forskerne forklarer også at dette reduserer forberedelsesmaterialet til de som underviser. I stedet for å bruke tid og ressurser på å anskaffe ulike materialer kan studentene observere dette i videoene som blir lagt ut på TikTok, og enklere sammenlikne innholdet i videoene ved å bruke en video på engelsk og en video på morsmålet. Et annet konsept som er spennende er hvordan TikToks duettfunksjon kan medvirke til bedre forståelse

av ulike språk og kulturer. Ved å bruke duettfunksjonen som et pedagogisk verktøy kan vi for eksempel filme oss selv som sier en setning på et språk, så kan en person bruke duettfunksjonen fra en annen del av verden og si samme setning på deres språk. Med dette blir det enklere å visualisere hvordan språk har likheter og ulikheter, og dele dette videre med resten av verden på TikTok. I musikkontekst kan vi konstruere sanger med hjelp av duettfunksjonen. Eksempelvis kan en person fra Norge spille på en hardingfele, så kan en annen person fra Kina bruke duettfunksjon og tilsette en erhu. Med dette kan vi kombinere flere kulturelementer, og møte andre kulturer eller TikTok-brukere sammen i den digitale verdenen. Tan et al. konkluderer artikkelen med at selv om TikTok ikke er aktivt brukt som pedagogisk verktøy i undervisningssammenheng, kan vi med tid implementere det i større grad i undervisningen. Med TikTok som motivasjon i undervisningen, kan det bidra til et større engasjement fra yngre aldersgrupper i undervisning (Tan et al., 2022, s.19).

2.2.2 Danseundervisning under covid

Videre kan vi vinkle undervisning på TikTok i en større grad mot praktisk undervisning. Lærere og andre aktører kan legge ut videoer som omfatter undervisning, men dette kan også benyttes med elevsamhandling. Med dette mener jeg elevers egne bidrag til TikTok-videoer som kan bli brukt i undervisning. Den siste artikkelen jeg skal ta for meg i denne delen av forskningen er: «Teaching through TikTok: a duoethnographic exploration of pedagogical approaches using TikTok in higher dance education in China and Norway during a global pandemic», som er en artikkel skrevet av Tuomeiciren Heyang og Rose Martin. Artikkelen går i dybden på hvilke opplevelser de fikk av å undervise i dans på TikTok. Det som gjør denne artikkelen spennende er hvordan forfatterne intervjuer hverandre i en dialog, for å dele ulike perspektiver og aspekter med deres måte å undervise elevene sine på. De trekker frem flere pedagogiske og psykososiale ideer på hvordan deres og elevenes oppfatning og resultat av undervisningen forekommer (Heyang & Martin, 2022, s. 5). Dette gjør de med bakgrunn til hvor mye påvirkning Covid-19 har gjort med tanke på digital undervisning. De uttrykker hvordan deres egen danseundervisning har endret seg etter Covid-19, og deler erfaringer for hvordan dette har påvirket dem selv, men også elevene. Professor Heyang forklarer at han har brukt TikTok i undervisning siden september 2020, og at han skapte 19 danser til et introduksjonskurs for dansetreningen (Heyang & Martin, 2022, s. 6). Professor Martin sier at hun også har brukt TikTok siden slutten av 2020, hun gikk vekk fra et format som heter *pecha kucha* og over til TikTok-formatet. Hun forklarer at elevene hennes var skeptiske til ideen av

å bruke TikTok, mye på grunn av elevenes egne opplevelser av applikasjonen. Men likevel så på det som en utfordring og fortsettet. Begge viser skeptisisme til bruken av applikasjonen, og ser muligheten til at TikTok som et pedagogisk verktøy er i en fase som vil forsvinne. De konkluderer at selv om dette kan være en potensiell fase, vil de at flere lærere skal engasjere seg i å tenke innovativt og utfordre seg selv til å undervise med nye teknologiske metoder. De har likevel en sterk mening om at TikTok har potensialet til å bli brukt i undervisningssammenheng så lenge forberedelsene og forståelse rundt applikasjonen er gjort i forkant av undervisningen.

3. Teori

I denne delen av masteroppgaven vil jeg fremlegge hvilke teorier, læringsbegreper og andre sentrale virkemidler som er viktig for å gjøre dette forskningsprosjektet relevant innen videre forskning i musikkpedagogikken for barn og unge. Jeg vil i stor grad sette søkelys på uformelle læringspraksiser, men vil også framstille de ulike forskjellene på formell og uformell læring. I tillegg kommer jeg også til å oppsøke teori om identitet til elevindividet. Dette inkluderer både teori om eleven selv, men også om sosialisering. Siden masterprosjektet mitt tar for seg TikTok, velger jeg å inkludere teori om elevers digital kompetanse. Dette gjøres for å kunne vinkle TikTok nærmere formell læring.

3.1 Formell og uformell læring

For å kunne se på TikTok som læringsplattform for barn og unge, er det viktig å ha en større forståelse for hvordan læring forekommer. Læring oppstår på alle arenaer, men for at læring skal kunne forstås som «valid» læring kan det hjelpe å undersøke forskjellene mellom lærestrategiene. Læring kategoriseres inn i to ulike deler: formell læring og uformell læring. Begge disse kategoriene inkluderer læring som forekommer på skolen, men siden denne masteroppgaven interesserer seg for TikTok, ligger hovedinteressene i hvilken læring som er formell og uformell. I en artikkel av Christine Greenhow og Cathy Lewin som heter *Social media and education: reconceptualizing the boundaries of formal and informal learning* (2016), tar de for seg fire hovedpunkter for hvordan man kan kategorisere formell og uformell læring:

1. Formål: hva er meningen med læringen.
2. Læringsprosessen: hvordan skal læringen foregå.
3. Plassering eller kontekst: hvilke institusjoner blir brukt-, og situasjoner som oppstår for at læringen tar plass.
4. Innhold: Hvilket innhold blir brukt i de ulike formene, og hvilken status har lærerne.

(Greenhow & Lewin, 2016, ss. 11-12)

Med disse punktene etablert blir det enklere å forklare de sentrale forskjellene, og eksemplifisere ulike situasjoner hvor disse forekommer, innenfor formelle og uformelle lærings situasjoner.

3.1.1 Formell læring

Formell læring er strukturert undervisning og læring som blir gjennomført ved skoler, eller andre undervisningsinstitusjoner. Undervisningen er konstruert og tilrettelagt for elever av en aktør, som for eksempel en lærer eller foreleser. Dette betyr at lærerne og instruktørene står til ansvar for at elevene skal få den rette tilegnet kompetansen etter fullført undervisning eller kurs (Folkestad, 2006, s. 141). Det er viktig med et godt samarbeid mellom aktøren og elevene slik at kompetansemålene blir oppnådd. For å kvalitetssikre at elevene har oppnådd det resultatet aktøren underviste dem i, blir det gjort vurderinger og evalueringer gjennom årene for å sjekke at elevene har oppnådd denne kompetansen. Dette inkluderer for eksempel kartleggingsprøve, som gjør det enklere for aktørene å tilrettelegge videre undervisning og dermed skape et bedre læringspotensiale. Med formell læring kan det forekomme noen negative aspekter også. Siden denne typen læring er i stor grad drevet av læreren, eller aktører med kompetansen, kan det være vanskelig å implementere elevers kreativitet til å skape, og lære på egne metoder. Et eksempel på dette kan være tentamenopplegget som er i aktiv bruk på videregående skoler hvor elevene får faste rammer til å skrive og gjennomføre oppgavene sine. Hvis eleven skal skrive en kreativ tekst på norsk tentamen vil det fortsatt være flere restriksjoner som gjør det vanskeligere for eleven å skape et resultat som kommer seg selv (Folkestad, 2006). Formell læring er ikke bare for elever, men også for arbeidende på en arbeidsplass. For dem blir den formelle læringen gjennomført via kurs og andre metoder for å oppnå kompetanse som er relevant til en viss del av arbeidsplassen (Aspøy & Tønder, 2012, s. 17). Disse formene for opplæring kan også forekomme digitalt, siden det blir enklere å bruke ulike digitale medier for å kunne gjennomføre kurs over internett. Under covid-19 pandemien så vi en stor økning av dette på de fleste skoler i Norge, hvor undervisning enten ble gjort gjennom møteapplikasjonene *Zoom* eller *Microsoft Teams*.

3.1.2 Sosiale medier som formell læring

Når jeg tenker på sosiale medier og dets lærerpotensiale, tenker jeg i en retning som baserer seg på uformell læring. Men kan man gjennomføre og oppnå formell læring med sosiale medier? Gjennom denne oppgaven oppsøker jeg hvordan TikTok blant annet bidrar til musikalsk læring for barn og unge, og det er dermed viktig å legge til teori som omfatter formell læring i sosiale medier.

Underlying the popularity of using social media in formal learning is the fact that teachers and students have recognized the benefits of social media for learning, such as boosting interaction and collaboration, accessibility of learning resources beyond the classroom, and the development of online communities consisting of users with common learning interests and experiences (Hamid, Waycott, Kurnia, & Chang, 2015). It has also been argued that social media can be efficient and effective in lifelong learning by enabling people to keep up-to-date with new knowledge (Kind & Evans, 2015). In sum, a wealth of research has paid attention on how social media could add values to support formal learning (e.g., Ahn, 2011; García-Peñalvo, Greenhow & Lewin, 2016; Song & Lee, 2014). (Zhou, Lee, & Sin, 2017, s. 472)

Et interessant poeng som blir tatt opp i dette avsnittet er hvordan nyheter og oppdaterte kilder og informasjon blir enklere tilgjengelig. Sosiale medier blir ulike deleplattformer hvor både personer med mye erfaring og lite erfaring kan diskutere, og ta med seg videre informasjon. Dette kan gjøre det enklere for ulike lærere, veiledere, mentorer, osv. å oppdatere sitt eget innhold, framfor å sette opp ulike former for læring via bøker. I lærersammenheng kan man oppsøke innhold til undervisning gjennom ulike Facebook grupper opprettet av andre lærere. Denne typen måte å engasjere seg med formell undervisning skaper også debatter rundt ulike metoder. Hvordan en lærer skal forholde seg til elever kan være tematikk som også oppstår på slike forum. En bidragsfaktor er at elevenes foreldre også kan dele hvordan de, og eleven, oppfatter skolesystemet, og sammen kan forskerne forske på metoder for å utvikle dette slik at vi får en bedre skole.

Indeed, research has suggested that both educators and students would benefit from integrating everyday use of social media in formal learning contexts (Greenhow, Robelia, and Hughes 2009; Manca & Ranieri, 2016). For example, some studies have suggested the following benefits: YouTube could provide students with more video illustrations to enhance students' understanding of course materials in and out of classrooms (Lee & Lehto, 2012) and empower students to take charge of the learning process (Lee et al., 2015); and wikis could increase student engagement and collaboration to produce better work (Franklin & Thankachan, 2013). (Zhou, Lee, & Sin, 2017, ss. 473-474)

Dette sitatet tar primært for seg YouTube og wikier, men likevel belyses tematikken rundt hvordan formell læring på sosiale medier kan bli anvendt i praksis av både studenter og lærere.

3.1.3 Uformell læring

Denne typen læring blir det motsatte av formell læring. I stedet for at det er aktører som har kompetanse som strukturerer og tilrettelegger undervisning for elever, er dette læring og undervisning som forekommer utenfor den normative skole og andre utdanningsinstitusjoner (Folkestad, 2006). Læringen kan også forekomme av at eleven lærer av egne erfaringer. I en uformell læringsprosess må det ikke nødvendigvis være noen andre som lærer bort innhold. Men ved eget initiativ eller, som nevnt tidligere, «learning by doing», kan individet reflektere og gå videre med det hen har lært (Skagen, 2023).

Informal learning often flies under the official radar. It can happen intentionally or inadvertently. No one takes attendance, for there are no classes. No one assigns grades, for success in life and work is the measure of its effectiveness. No one graduates, because learning never ends. Examples are learning through observing, trial-and-error, calling the help line, asking a neighbor, traveling to a new place, reading a magazine, conversing with others, taking part in a group, composing a story, reflecting on the day's events, burning your finger on a hot stove, awakening with an inspiration, raising a child, visiting a museum, or pursuing a hobby. (Cross, 2011, kap. 2)

Uformell læring er læring som alltid er under utvikling. Denne formen for læring starter å utvikle seg fra mennesker blir født. Alle typer sosiale- og praktiskeferdigheter mennesker lærer under oppvekst kan gå under uformell læring, som for eksempel når barn og unge lærer språk, eller hvordan man kan bevege seg fysisk (Folkestad, 2006). Et annet aspekt av uformell læring, er hvordan elevene kan undersøke med hjelp av egen kreativitet. De kan eksperimentere med ulike fremgangsmetoder for å prøve å oppnå resultater, noe som blir en motsetning til formell læring (Conlon, 2004). Sosial læring er en viktig tematikk når vi snakker om uformell læring. Med samarbeid i ulike settinger, og interaksjonen med andre mennesker, kan det oppstå ulike former for læring. Disse formene tar utgangspunkt i mentoring hvor en aktør med kompetanse og erfaring står til ansvar for å veilede, men også sørger for at eleven får kompetansen mentoren lærer dem (Cross, 2011). Veiledning er også en form for uformell læring, hvor en person med erfaring innenfor et felt kan lede eleven på riktig vei. Den største forskjellen på veiledning og mentoring er at veilederen ikke står til ansvar for hvilken kompetansen eleven

sitter igjen med etter kompetansen har blitt delt. Den siste formen for uformell læring som tas opp her er observasjon. Et eksempel på dette er når en TikTok-bruker observerer hvordan en kreatør lager mat på en TikTok-video, og etterpå prøver å gjenskape matretten etter hukommelsen.

En viktig del av uformell læring er motivasjonen til å drive med egne interesser. «The term 'informal learning' has been used increasingly in adult education for several reasons. It provides a simple contrast to formal learning or training that suggests greater flexibility or freedom for learners» (Eraut, 2004, s. 247). Det at man kan utnytte kreativiteten gjennom en hobby, aktivitet, sport, osv. kan være med på å bidra til læring. Et eksempel i musikkssammenheng er friheten til å selv prøve ut å spille på instrumenter eller å synge til en sang, uten en aktør som instruerer. Det å kunne utforske og oppleve musikk uten at andre aktører viser deg hvordan, kan gi eleven ulike inspirasjonskilder, og det kan bidra til at eleven har en mulighet til å møte musikk på sin egen måte.

3.1.4 Uformell læring i musikk

Siden oppgaven min retter seg mot musikkpedagogikk, vil jeg inkludere ulike former og metoder for uformell læring i musikk. Dette består av hvilke handlinger elevene, men også lærerne, iverksetter for å lære musikk på den best mulige måten for eleven. Jeg synes at det er vanskelig å definere hvordan man skal starte med læring i musikk. Men ved at eleven kan jobbe med musikk hen får glede av mener jeg er et viktig punkt, som også kan bidra til større motivasjon i musikk opplæring (Green, *Music Education as Critical Theory and Practice* (1 utg.), 2017). Ved at eleven selv kan velge den første sangen de skal lære for eksempel, kan være en nøkkel til at eleven produserer engasjement. Dette kommer fram i det følgende sitatet til Lucy Green i *Music, Informal Learning and the School: A New Classroom Pedagogy* (2017):

Perhaps the prime factor is that informal learning always starts with music which the learners choose for themselves. Therefore, it tends to be music which they already know and understand, like, enjoy and identify with. This is distinct from most formal educational settings, in which the main idea is to introduce learners to music that they do not already know, and which is usually selected by the teacher.

(Green, *Music Education as Critical Theory and Practice* (1 utg.), 2017, s. 9)

Identifiseringen med musikken kan være essensielt for at elevene skaper motivasjonen til å lære musikk. Elever som imiterer favorittmusikken deres, og prøver å synge, spille instrumenter eller danse til musikken, kan starte deres uformelle læringsprosess gjennom disse aktivitetene. Uformell musikkopplæring tar for seg flere felt som er på å utvikle musikkompetansen til utøveren. Lytting, formidling, instrumentopplæring, dans, osv. er punkter som konstant er under utvikling, og alt dette kan starte fra man som spedbarn hører vuggeviser (Zhou, Lee, & Sin, 2017). Metoder for uformell læring i musikk tar det som noe grunnleggende at eleven undersøker musikk selv, hvor det ikke er en aktør til stede som viser hvordan eleven skal musisere, eller på ulike måter forklarer musikken. Et eksempel på dette i videregående sammenheng er når en elev har sangtime eller instrumentopplæring (Green, 2017). Læreren eller aktøren forsøker å utvikle elevens evner på hovedinstrumentet eller bi-instrumentet, gjennom å vise hvordan man spiller, forklare hvordan, og gi en vurdering av forbedringer. Selv om dette skjer under formelle rammer, kan vi forsvare observasjonen som en form for uformell læring, siden eleven visualiserer seg hvordan det er å spille. Etter timen vil eleven øve videre på dette uten læreren, enten i form ved å følge tablatur, lytte til musikk eksemplet, eller bruke det de husker å repetere undervisningen. (Folkestad, 2006)

Eksemplet ovenfor kan sammenliknes med når eleven er på en konsert eller ser en TikTok-video av artister som fremfører noe på sitt hovedinstrument. Dette kan være coversanger, undervisning, eller noe kreatøren har skapt selv. Med dette er det mange observatører som opplever disse videoene, og med erfaringen de får forsøker de å spille dette på instrumentet selv. I gitarundervisningsvideoer kan kreatøren også veilede TikTok-brukerne så godt som mulig, slik at hen kan gjøre prosessen enklere å forstå både med visuelle videoer, men også gjennom auditive forklaringer.

3.2 Elevidentitet

Masteroppgaven min tar for seg hvilken sosio-musikalsk arena som blir konstruert av og for barn og unge. Med dette er det viktig å understreke hvordan identitet utvikler seg, og hvordan sosiale relasjoner kan oppstå på ulike arenaer. For å kunne sette søkelys på elevidentitet, må man forstå begrepet «identitet» i helhet. «*Personligheten* er helheten av menneskets karakteristiske tanker, følelser og væremåter. Begrepet *identitet* er et lignende begrep, som kan brukes om personens fornemmelse om hvem man er og hvilke sosiale og kulturelle grupper en hører til i» (Imsen, 2014, s. 361). Begrepet identitet tar altså for seg hvem man er

som person og hva en kan forbinde seg med, framfor hvordan man kan være som menneske. Ulike kjennetegn som viser til hvem man er som person kan være hvor en er fra, lokasjonen til individet, samfunnet og miljøet du har tilhørighet til, men andre faktorer som religion kan også ha sterk relasjon til hvem du er. Minnene vi har er i følge John Storey sentralt for identitet: «Memory seems to be at the very core of identity; it connects who we are to who we once were.» (Storey, 2009, s. 81). Røtterne våre baner veien for vår fremtidige identitet. Som menneske kan vi også ha flere identiteter. Ens ulike identiteter er en konstruksjon av de ulike miljø og samfunn vi velger, eller er nødt til, å ta del i. For eksempel når barnet er hjemme hos familien sin kan vi skille identiteten fra hvordan barnet er på skolen (Imsen, 2014). Disse variasjonene i identitet kan skape kryssende paralleller ved at læreren får se både elevidentiteten til barnet, men også, gjennom utviklingssamtaler med foreldrene, kan få se en annen side av eleven. Dermed er det viktig at læreren alltid prøver å visualisere eleven nøytralt (Imsen, 2014). Denne nøytrale visualiseringen er essensiell for elevens sosiale verden, og identiteten som konstrueres av dette.

Vi må først og fremst forstå mennesket som handlende individer som er i aktivitet. Handling må nødvendigvis være rettet mot noe i omgivelsene sine, eller mot andre mennesker. Man kan ikke handle på ingen ting eller samhandle i ensomhet. En må prøve å forstå *helheten av mennesket og omgivelsene*, men dette er vanskelig, fordi hele vår måte å forstå verden på er fanget i et språk som konsekvent skiller mellom personen og omgivelsene.

(Imsen, 2014, s. 364)

Dette kan bli komplisert når det kommer til å være den «nøytrale» lærerkarakteren. Men enså viktig er det å alltid tenke på et større bilde av en elev. Som lærere vet vi ikke helhetlig hvilken bakgrunn som står til grunnlag for identitetsdannelsen som hender i klasserommet. Men med observasjon og kommunikasjon, kan man oppleve hvilke medelever og miljøer eleven selv oppsøker, noe som kan gjøre det enklere å identifisere eleven. Men lærerne må bære på en profesjonell identitet som ikke svekker verdiene, holdningene og kunnskapsområder som er utgangspunktet for skolegangen til elevene (Dyndahl, 2017, s. 241).

I musikksammenheng kan vi se flere paralleller mellom selve identiteten til individet og musikkidentitet. Det mest sentrale punktet for musikkidentitet er elevens eget engasjement innenfor musikk, som hvilke artister, sanger, eller typer musikk har eleven tilknytning til.

Nivået til eleven i de ulike kategoriene som er med på definere musikk, som praktisk- og teoretisk musikk, er en viktig del for at eleven skal finne hvor hen er i utviklingen (Ruud, 2013). Hvordan eleven samhandler med andre musikere er også viktig å nevne. Det er flere utviklingstilbud som eleven kan benytte som kulturskolen, frivillige musikkliv, osv. som er med på å gi eleven en tilhørighet. Dette kan være på premisser av foreldre, men også elevens eget engasjement. Selv om disse tilbudene eksisterer kan eleven også forme et eget miljø, med å enten søke band, eller ta initiativ til å starte et eget band. Det er også viktig å nevne hvordan familien har en stor påvirkning på musikkidentiteten. Et vanlig eksempel på dette er hvordan veldig mange barn vokser opp med farfiguren sin rockemusikk. Dette er et meningsfylt øyeblikk for barnet som tar plass i en viss tid (Ruud, 2013). Musikkundervisningen på skolen er også viktig å ta til tanke. Lærerne til elevene bidrar til konstruksjon av musikkidentiteten. Dette hender gjennom musikalsk utvikling som går på de sentrale punktene innenfor musikk som lytting og teknikk, og generell musikkundervisningen fra 1-10 klasse. Og selv om Musikkutvikling skal stille likt til alle elever, kan det være vanskelig å gi opplæring som er tilrettelagt for alle elevene i klasserommet. «Nivådifferensiering eller tempodifferensiering er sentrale begreper i denne sammenhengen. Det knyttes gjerne til spilleferdigheter på et instrument, teoretiske ferdigheter og kanskje musikkhistorie kunnskaper» (Angelo & Sæther, 2017, s. 97). Disse punktene er viktig å ta til hensyn når lærere underviser i musikk. Hvordan undervisningen blir tilrettelagt i forhold til nivå kan være vanskelig å gjøre balansert for alle elevene. Lærerne må også ta hensyn til hvor lenge denne typen undervisning skal vare slik at det blir god nok undervisning for majoriteten av barna. Skal man lære dem ukuleleakkorder på en uke og repetere de samme akkordene, eller kombinere disse med andre prosjekter, og hvilke prosjekter blir lagt til siden av denne handlingen? Dette er vanskelige dilemmaer for flere lærere i grunnskolen. Påvirkningskraften lærerne kan utføre på engasjementet til musikk er ikke noe som skal undervurderes. Det siste jeg vil trekke frem innenfor elevidentitet er hvordan sosiale medier påvirker og endrer identiteten til elevene. Siden mange elever bruker offentlig nettverk som kommunikasjonsportal mellom venner og familie, vil dette medføre til at mye av handlingene som blir gjort på sosiale medier, blir tatt i bruk i «realiteten» (Boyd, 2010). Trender og tematikk som forekommer på mediene blir brukt i sosiale kontekster, som skaper et maktforhold. Elevenes status for kompetanse og aksept av andre elevgrupper på disse feltene kan være et viktig bidrag til elevidentiteten.

It is precisely this use of public that upsets political theorists like Jurgen Habermas who challenge the legitimacy of any depoliticized public preoccupied “with consumption of

culture” (Habermas, 1991, p. 177). Of course, not all political scholars agree with Habermas’ objection to the cultural significance of publics. Feminist scholar Nancy Fraser argues that publics are not only a site of discourse and opinion but “arenas for the formation and enactment of social identities” (Fraser, 1992) while Craig Calhoun argues that one of Habermas’s weaknesses is his naive view that “identities and interests [are] settled within the private world and then brought fully formed into the public sphere” (Calhoun, 1992, p. 35). (Boyd, 2010, s. 2)

Som det kommer fram ovenfor har denne tematikken vært under forskning over en lengre periode. Identitetene og interessene til mennesker blir i større grad mindre private, og mer offentlige, noe som gjør at flere også kan kommentere på andres identitet, noe som kan være positivt, men også negativt.

3.3 Digital kompetanse

Denne delen av teorikapittelet vil ta for seg digital kompetanse blant elever og lærere, sett i henhold til læring på TikTok. Populariseringen av digitale medier og data har aldri vært på et høyere nivå (Ruppert et al., 2013). Vi bruker mobiler, nettbrett og datamaskiner for å handle, kommunisere, oppsøke informasjon, og som underholdning. Realiteten vår blir nærmere sosiale medier for hver dag, gjennom nettsider som Facebook, X [tidligere Twitter], osv. hvor vi deler privatlivene våre, og utforsker andre sine daglige handlinger (Ruppert, Law, & Savage, 2013). Dette appellerer i sterk grad til elever i grunnskolen og videregående i dag, og har et omfang av både positive, men også negative faktorer, i forhold til sosiale- og andre former for utvikling. I gjennom undervisningsløpet skal elevene mestre ulike grunnleggende ferdigheter. Disse innebærer lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter, og digitale ferdigheter (Utdanningsdirektoratet, 2019). Dette betyr at når elevene er ferdig i grunnskolen, skal de kunne mestre flere metoder for digitale ferdigheter.

Digitale ferdigheter vil si å innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, og å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Det innebærer å kunne bruke digitale ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk. (Utdanningsdirektoratet, 2017)

Med dette må man tilrettelegge for flere ulike elev- og lærerforutsetninger. Elevene skal med dette forstå og bruke digitale medier for å oppdatere seg på innhold, men også bruke det til å skape, undersøke, og oppleve nytt innhold. Elevene skal forstå hvordan man skal sosialisere og bruke digital dømmekraft med andre mennesker over nettet, og oppleve ulike kulturer og miljøer som oppstår på internettet, og dette oppnås ved å bruke ulike strategier som gjør at elevrollen på sosiale medier og internett oppleves som reflekert (Utdanningsdirektoratet, 2017). Hvordan opplæringen blir lagt opp av lærerne er individuelt, og avhenger av utstyret skolen har til disponering. For eksempel hvis en lærer vil lære elevene sine hvordan man produserer musikk via et produksjonsprogram, er det lurt å benytte GarageBand, som er eid av Apple og er på iPad, siden programvaren er gratis. I tillegg til det materielle må læreren selv ha erfaring og/eller kompetanse innenfor slike applikasjoner. Barn og unge bruker ny teknologi i store mengder av hverdagen sin i forhold til før, så dermed må lærerne også følge opp deres egne digitale medier-kompetanse så det blir enklere å samarbeide. Uten dette blir det vanskelig å veilede elevene, og potensielt evaluere kunnskapene de har i forhold til programvaren. Målet med implementeringen av digitale medier i for eksempel musikkundervisningen er ikke for å bytte ut den tradisjonelle undervisningen, men heller at elevene skal gjennomgå ulike former for musikkundervisning, som de også kan eksperimentere alene med, eller i samarbeid med andre medelever, for å konstruere musikk (Wise et al., 2011, s.131). Dette er viktige felt som en lærer må ha på plass både for å få en større forståelse av hvordan de nye digitale mediene fungerer, men også for å kunne skape undervisning på plan med elevens interessefelt, som er en viktig motivasjonsfaktor.

Et negativt aspekt med digitalisering i skolen er hvordan elevene går stadig mer bort fra skriving for hånd, og lesing i fysiske bøker (Fodstad, 2017). Vi opplever i større grad enn tidligere elever som sliter med disse grunnleggende ferdighetene, og flere forskere har hypoteser om at nettbrettet står til ansvar. Carin B. Fodstad viser i sin masteroppgave til empirisk forskning rundt denne tematikken:

Videre viser empirisk forskning hvordan områder i hjernen som kan kobles til planlegging av motorisk bevegelse og utføring, aktiveres når mennesker ser på når andre utfører en aktivitet. Parallelt med dette viser andre studier at det å skrive for hånd forenkler visuell gjenkjenning og kategorisering av bokstaver. Med bakgrunn i at bevegelse spiller en avgjørende rolle ved bokstavgjenkjenning, og at håndskrift bidrar til en bedre hukommelse gjennom visuell gjenkjenning av bokstaver, undersøkte Longcamp et al. (2005, s. 67 [sitert i Fodstad, 2017]) hvordan to grupper med 38 barn

i alderen 3-5 år lærte seg bokstaver. Når barn skal lære å lese og skrive, tas langtidsminnet i bruk. (Fodstad, 2017, s. 15)

Den fysiske motorikken er tilknyttet hukommelse på en måte at barn enklere kan forstå bokstavene og ordene de skriver. Elevene benytter nettbrett på skolen, men også når de kommer hjem. Stadig flere barn bruker nettbrett når de spiser hjemme, slapper av, eller for å sove, noe som kan være en skummel utvikling for fremtiden (Fodstad, 2017). Med tanke på TikTok, har applikasjonen fått kritikk at ved mye bruk fjerner det konsentrasjonsevnen til å se lengre videoer. Vi blir stadig bundet til å ha en form for digitalt medie foran oss, noe som påvirker både fysiske og psykiske sider av både opplæringen ved norsk skole, men også sosialrelasjoner. Med tanke på at verden blir et mindre sted på grunn av globalisering, er det også nyttig for elevene å bruke digitale medier for å undersøke kilder og innhold om andre kulturer. Med dette kan de oppleve nye tradisjoner og deres verdier, og de kan reflektere og sammenlikne sin egen kultur med de nye kulturopplevelsene.

4. Metode

I dette kapittelet vil jeg gjøre rede for hvordan jeg har gått frem for å samle og analysere data i forskningsprosjektet. Jeg vil drøfte valget og rekrutteringen av informant, hvordan prosessen foregikk rundt datainnsamlingen, databehandlingen, og hvorvidt kvaliteten på min forskning er valid i henhold til annen aktuell forskning på dette området. Jeg vil også presentere de aktuelle forskningsspørsmålene jeg brukte i intervjuguiden, og drøfte prosessen med de ulike intervjurundene. Jeg har valgt å benytte meg av Sture Kvarv sin bok *Vitenskapsteori – tradisjoner, posisjoner og diskusjoner* (2021) som hovedlitteratur for denne delen av masteroppgaven, da boken inneholder det grunnleggende rundt alle metodene jeg benytter i min forskning.

4.1 Valg av metode

Når det kommer til valg av metode for oppgaven har jeg tatt utgangspunkt i hvordan jeg kan oppnå relevante dataresultater til det jeg forsker på. Dette utgjør at jeg i så stor grad som mulig må møte informanten min og ha en direkte kommunikasjonsform. Dette oppnås blant annet ved å vinkle spørsmål i en retning som gjør det enklere for informanten å svare. Dette resulterte i at jeg benytter en kvalitativ tilnæringsmetode som min metode for denne oppgaven. Kvalitativ forskning eller forskningsprosess tar som utgangspunkt i å undersøke dypere et fenomen eller problemstilling. Målet med kvalitativ forskning er å forstå og undersøke ulike opplevelser, meninger, og mer rundt mennesker (Kvarv, 2021, s. 154). Det som er den mest sentrale forskjellen mellom kvalitativ forskning og kvantitativ forskning, er at jeg som forsker er alltid tilstedeværende under forskningen. Jeg oppsøker intervjukandidatene og snakker med dem om deres egne erfaringer og opplevelser rundt ulike fenomener. Dette er noe som kan gjøre det enklere for en forsker å trekke ulike paralleller mellom kandidatene, siden man også kan forme intervjuet etter hvert enkelt individ, istedenfor at de for eksempel er bundet til å svare på et forhåndskonstruert spørsmålsutvalg digitalt. Det er flere metoder som kan bli brukt i kvalitativ forskning. Disse metodene tar utgangspunkt i å møte individer og kommunisere eller observere, men man kan også anvende materielle fremgangsmetoder, som å analysere eksisterende litteratur og tekster. Min primære fremgangsmetode er kvalitativt forskningsintervju, men benytter også følgeforskning og observasjon som metode. Kvalitativ forskning gir også muligheten til å i større grad utforske dybden av ulike tematikker. Selv om jeg skal spesifisere området jeg forsker på, har jeg

muligheten til å trekke ut alle aspekter og gå i dybden av det som oppstår under forskningen. Resultatene vil som regel ha en større bredde som kan bidra eller gjøre det vanskeligere å svare på problemstillingen min, i forhold til en kvantitativ forskningsprosess. Kvarv (2021) uttaler i sin bok at det er to tradisjoner innenfor kvalitativ forskning:

- Interpretivismen:

«Interpretivismen har sitt utspring i «Verstehen-tradisjonen» - en tradisjon som har vært opptatt av et kvalitativt skille mellom fysiske objekters bevegelser i naturen, og menneskelige handlinger i samfunnet. Enhver handling er *intensjonal*, dvs. i prinsippet meningsfull.» (Kvarv, 2021, s. 155)

- Sosialkonstruksjonismen:

Konstruksjonismen kan deles inn i moderate og radikale avskygninger. Den radikale formen for sosialkonstruksjonisme legger vekt på språkspill, som ordrer og gratulasjoner. Her forholder en seg til de ulike språkspillene som *inkommensurable*. En står overfor en form for epistemologisk relativisme som av disse talsmenn selv betraktes som et sosialt fremskritt, i betydningen demokratisering av kunnskap og språk. (Kvarv, 2021, s. 156)

Med dette kan vi tenke i forskningssammenheng at interpretivisme er subjektive fortolkninger og sosialkonstruksjonisme innebærer i større grad enn interpretivisme at resultatene er åpne for fortolkning. Kvarv mener også at den viktigste motivasjonen til å drive med kvalitativ forskning tar for seg å karaktisere. Det er viktig når en gjennomfører kvalitativ forskningsprosess å komprimere resultatene slik at det ikke blir en overveldende prosess for forskeren. Å «identifisere mønstre og å skape oversikt og sammenhenger» (Kvarv, 2021, s. 156) er sentrale handlinger man må ta i bruk under forskningen.

Noen fallgruver som er viktig å gjøre rede for når det handler om kvalitativ forskning, er blant annet at din forskning gjelder en viss fokusgruppe. Når det kommer til forskningsmoral er det ikke mulig å henvise sin egen forskning til alle grupper mennesker. For å klare å gjøre det aktuelt for majoriteten av mennesker, må vi forske med stor bredde. Med kun én kandidat beviser ikke nødvendigvis en forsker resultatet av en hypotese, men det kan likevel fungere som et bidrag til at videre forskning i større grad er relevant. En annen fallgrube er autensiteten fra kandidatene du potensielt intervjuer eller samler data av. Mye avhenger av hvilken fysiske og mentale tilstand kandidaten har, og forskerens fremgangsmetode kan bidra til at dette

varierer. Hvis forskeren selv ikke viser engasjement og interesse for tematikken, hvordan vil kandidaten oppleve dette? (Kvarv, 2021) I henhold til min forskning ble dette en vanskeligere prosess enn forventet. Målet mitt var å anskaffe flere informanter slik at jeg kunne sammenlikne ulike dataresultater. På grunn av avslag som var på grunn av stor pågang med pågående forskningsprosjekter på ulike skoler, valgte jeg dermed å utføre intervju med en kandidat. Ved å kontakte bekjente klarte jeg å finne informanten min, som jeg aldri har møtt. Med dette valgte jeg å gjøre to semi-strukturerte intervjurunder, og sammenlikne resultatene fra hver runde med hverandre i analysedelen.

4.1.1 Singel Case Study

På grunn av mitt antall informanter, altså én, må jeg benytte alle delene av intervjudataene i større grad. Jeg vil fokusere på flere detaljer rundt spørsmålene jeg stiller informanten istedenfor å bruke essensen i svarene som det eneste utgangspunktet. Dette kalles for case-studie. Case-studie eller «Case Study» er en type forskningsmetode hvor forskeren trekker ut det meste av dataene i resultatene og benytter det til sin forskning. «Formålet med en case-studie kan være å utvikle inngående kunnskap om og helhetlig forståelse av den enheten som studeres» (Wæhle & Dahlum, 2020). Case-studie kan benyttes med flere grupper i både kvalitative og kvantitative forskningsprosjekter, men siden det i mitt tilfelle bare er én informant, vil det være en «singel» case-studie (Kvarv, 2021). Det som er viktig å understreke med en case-studie er at det er en viss «case» (tilfelle) forskeren undersøker. I min oppgave blir tilfellet barn og unge, og mer spesifikt informanten min sin tilnærming til TikTok-kulturen. Dette utgjør at jeg må undersøke hva som kan påvirke at TikTok-kulturen har et slikt standpunkt i både det sosiale og musikalske. Men det må også spesifiseres at dette kan variere siden min informant har en annen bakgrunn i forhold til andre TikTok-brukere. For å kontekstualisere dette vil jeg henviser til punkter Sture Kvarv har brukt i boken *Vitenskapsteori – tradisjoner, posisjoner og diskusjoner (2021)*:

- Case forskere er interessert i både hva som er typisk og hva som er spesielt ved den enkelte case. Men sluttresultatet gir gjerne et bilde av det spesielle:
- Case-egenskaper
- Historisk bakgrunn for denne case
- Den fysiske plasseringen
- Kontekst: Økonomisk, politisk, juridisk, osv.
- Andre caser som den aktuelle case er valgt ut fra

-
- Hva slags informanter som kan belyse denne casen

(Kvarv, 2021, s. 124)

Flere av disse punktene vil jeg ta i bruk i analyse- og drøftedelen av oppgaven.

4.2 Kvalitativt forskningsintervju og intervjuformat

For å kunne forske med kvalitative tilnæringsmetoder, må jeg som forsker undersøke hva som utgjør en kvalitativ forskningsprosess, og se hvilke rammer som er essensielle for å kvalitetssikre min forskning. Det er viktig som forsker å planlegge og strukturere forskningsprosessen på en ordentlig måte, slik at det blir en trygg og god prosess både for meg som forsker, men også for informanten min. Det er viktig at forskeren viser nysjerrighet, og alltid er oppmuntrende ovenfor informanten. Metoden, som nevnt tidligere, som blir essensiell for oppgaven min er kvalitativt forskningsintervju. «*Intervju* betegner den teknikken der forskeren (eller medarbeideren) stiller muntlige spørsmål, ansikt til ansikt eller per telefon, til en eller flere intervjupersoner (respondenter).» (Kvarv, 2021, s. 165). Dette er hoveddefinisjonen for hvordan en forsker utfører et kvalitativt forskningsintervju. Det er mange rammer en forsker må forstå for å kunne forberede, gjennomføre, og etterarbeidet til intervjuet(ene).

4.2.1 Intervjuguide og gjennomføring av intervjuene

For å få en god struktur i de ulike intervjurundene, laget jeg intervjuguide som hjelpemiddel i gjennomføringen. En intervjuguide er et dokument som blir aktivt brukt under intervjuene [Se vedlegg 2]. Dokumentet omfatter hovedspørsmålene jeg som intervjuer vil stille informantene, og disse spørsmålene er formet etter forskningsspørsmålene jeg viste på starten av masteroppgaven. Dokumentet veileder meg som forsker gjennom hvilke spørsmål og punkter jeg må gjennomgå med informanten slik at intervjuet blir kvalitetssikret (Befring, 2015). Jeg vil starte med å fortelle informanten om hva som skal hende i intervjuet, hvilken opptaksmulighet jeg bruker, hvordan personvernopplysningene deres blir transkribert og anonymisert, og hva formålet med tematikken til intervjuet har. Det finnes flere måter å gjennomføre et intervju på. Et eksempel er intervjumetode med fokusgruppe, hvor du samler en gruppe med kandidater og intervjuer dem samtidig. Med dette kan du aktivt bane en dialog

med kandidatene, men de kan også respondere til hverandre. Man kan også gjøre dybdeintervju, som tar utgangspunkt i dybden til kandidaten. Følelser, motiver, holdninger og atferd er sentrale punkter forskeren trekker frem. Den siste metoden som nevnes her er semistrukturert intervju, som er metoden benyttet for denne oppgaven (Kvarv, 2021). Målet med dette intervjuet er, i likhet med dybdeintervju, å samle dybden av en kandidat, men i samarbeid med informanten styrer vi samtalen etter informantens svar. Dette medgjør at en intervjuguide ikke nødvendigvis går fra første spørsmål til siste, men varierer etter hvordan kandidaten svarer (Kvarv, 2021, ss. 165-168). Dette kan både gjøres med en formell og uformell setting, men i forhold til mitt intervju prøvde jeg å variere fremgangsmåte med kandidaten min. Jeg startet intervjuet mitt formelt, men dette gjorde at svarene ble korte og mindre reflekterte, noe som gjorde at jeg valgte å bruke en uformell fremgangsmetode. Med denne metoden opplevde jeg at både jeg og informanten min ble tryggere på diskusjonene og dermed skaffet jeg mer data.

4.2.2 Personalia og transkribering

Når det kommer til valg av informant tok jeg utgangspunkt i en aldersgruppe som er kjent for å bruke applikasjonen svært aktivt, og passet for aldersgrensene på TikTok. For å gjøre det enklere for meg som forsker har jeg også valgt en informant som er gammel nok til at vedkommende ikke trenger foreldrenes samtykke for å gjennomføre intervjuprosessene. Likevel opplyste jeg i samtykkeskjemaet om at dersom informanten ville at foreldrene skulle vite hvordan intervjuet ble gjennomført kunne de kontakte meg. Siden masteroppgaven tar utgangspunkt i ungdom i alderen av 15-17 år, er det viktig at jeg som forsker bruker en fremgangsmetode som gjør det så trygt som mulig for informantene mine. Dette gjør at jeg får to hovedoppgaver i henhold til forskningen min. Disse oppgavene har som utgangspunkt å ivareta personopplysninger til informantene, og sikre at intervjuene blir så genuine som det strekker seg (Kvarv, 2021). Målet er å ha en uformell intervjuprosess slik at informantene ikke føler seg presset til å svare, eller svare på bestemte måter, og at det de sier blir så troverdig som mulig. Mitt fokus under intervjuprosessen skal hele tiden være å ivareta personopplysninger til informanten. Med mindre jeg har kommet til en enighet med informanten, og andre parter som skal delta i å ivareta personvern som Høgskolen i Innlandet og SIKT, om at informanten sin opplysning skal være inkludert, må jeg ivareta denne informasjonen. Dette gjør jeg ved å alltid anonymisere innholdet rundt informanten. Dette medfører til at når en forsker er ferdig med intervjurundene, må man transkribere intervjuene.

I denne prosessen skal jeg gi informanten et kallenavn som ikke er ekte (pseudonym), og ikke inkludere deler som kan tilknyttes med informanten. Ved å lytte til opptakene, notere samtalene, analysere mønstre og presentere de viktigste funnene vil det åpne mulighet til å svare på problemstillingen og forskningsspørsmålene. Transkriberingsvedleggene blir ikke inkludert i oppgaven, men det jeg mener er de viktigste delene blir trukket frem i analyse- og drøftedelen av forskningsprosjektet (Kvarv, 2021, s. 171). Ved å også følge retningslinjene til Høgskolen i Innlandet og SIKT, må jeg etter forskningsprosessen er over slette alle spor som kan lede tilbake til informanten, dette gjelder opptak og nettskjemaene jeg har brukt i samhold med oppgaven.

4.2.3 Følgeforskning

Som nevnt tidligere vil jeg gjennomføre to runder med intervju for å kunne se ulike variabler i forskningen min rundt TikTok, videre i dette underkapittelet skal jeg blant annet begrunne valget for to intervjurunder. Målet med dette valget er å oppdage variasjonene slik de utfolder seg på TikTok-profilen til informanten min, og snakke om hvilke påvirkninger som kan ha bidratt til denne endringen. For å kunne gjennomføre følgeforskning eller en «evaluering» må du ha en kandidat eller en form for data som viser variasjon over tid (Kvarv, 2021, s. 125). Disse endringene varierer med tanke på fokusgruppen du undersøker, og i min situasjon er det hvordan min kandidat bruker TikTok over lengre tid. Det er viktig å ha klare mål når man gjennomfører denne typen forskning, slik at når man for eksempel intervjuer kandidaten neste gang, kan se om man har kommet nærmere det resultatet man har en hypotese rundt. Som forsker kan man gjøre følgeforskning med både kvalitative og kvantitative metoder, som innebærer datainnsamling som kan gjøres med nettskjema, observere en gruppe eller et individ over lengre tid, eller gjøre flere intervjuer med et tidsmellomrom (Kvarv, 2021). En spennende del av denne typen forskning er å se i hvilken grad resultatene varierer seg fra et tidligere intervju. I forhold til min forskning forventer jeg en større variasjon, siden TikTok aktivt endrer innholdet for brukeren. Selv om en TikTok-bruker følger forskjellige kreatører, oppstår det stadig nytt innhold. Med tanke på at min informant også er hentet fra et nettverk jeg ikke har en relasjon til, bli det en ekstern relasjon mellom meg og informanten. Med dette kommer det noen fordeler, som for eksempel at jeg vil få tilgang til et bredere perspektiv på området jeg forsker på. Det kan også være positivt med at det er enklere for informanten å være objektiv siden dette bare er et intervju med en ukjent forsker. Hadde det vært en intern evaluering kunne det oppstått komplikasjoner med at vedkomende tar for gitt at mye som blir sagt er

selvsigende, og at mye av resultatene vil være ‘druknet’ med detaljer, istedenfor et direkte resultat (Kvarv, 2021, s. 128). Men vil dette bidra til ‘korrekte’ data? Når man som forsker undersøker ulike tematikker og problemstillinger må man alltid forholde seg kritisk til resultatene som produseres. Vil førsteintervjurunde ha påvirket hvordan informanten har brukt TikTok med tanke på at vi skal ha en runde til? Dette er dilemmaer som forskere ikke kan kontrollere, men gjennom videre forskning kan utforske og eksperimentere med nye fremgangsmåter som gjør at datainnsamlingen kommer nærmere forskning av god kvalitet (Kvarv, 2021).

4.2.4 Observasjon

Oppgaven tar for seg én informant, eller ett enkelt «kasus». Når jeg bare har én informant må jeg belage meg på tidligere forskning og egne erfaringer i tillegg til resultatene som oppstår etter intervjurundene. Med dette vil jeg også bruke minimalt med tidligere observasjoner som støtte til å forsterke/forminske påstandene kandidaten min, eller tidligere forskning, har lagt frem. «Observasjon er en felles betegnelse på teknikker for å samle inn data. Forskeren iakttar menneskelig atferd, slik at den utspiller seg for vedkommende. Dette betyr å iaktta og legge merke til, dvs. å undersøke og se etter noe bestemt» (Kvarv, 2021, s. 171). Kvarv innleder observasjonskapittelet direkte med referanser til hvordan observasjon som metode fysisk utspiller seg. En forsker må iaktta og bruke øynene til å observere handlingene som skjer rundt den. Metoden er mest vanlig blant fokusområder som samhandler i større grad med mennesker. Pedagogikk, helse, osv. er områder hvor denne metoden blir tatt i bruk i større grad. Observasjon som metode er viktig for å oppfatte og forstå menneskelig atferd. Vi deler observasjon i to hovedgrupper: skjult og åpen observasjon (Kvarv, 2021). Med skjult observasjon vet ikke kandidaten at hen er under observasjon. Med dette vil resultatene oppstå i større grad som naturlige, enn hvis man gjør åpen observasjon. Åpen observasjon er det motsatte av skjult, og informanten er klar over at forskningen foregår. Ulemper som kan forekomme med denne typen metode er at informanten kan gå vekk fra sin naturlige tilstand som et resultat av at hen er klar over at forskningen pågår (Kvarv, 2021, s. 173). Dette kan medføre at resultatene ikke blir like reele, noe som gjør at kvaliteten på forskningen ikke er like valid. Den type observasjon jeg skal benytte er feltobservasjon fra tidligere jobbsammenhenger. Feltobservasjon har som utgangspunkt at jeg som forsker tar del og er på området til det individet jeg forsker på (Kvarv, 2021). Dette er skjulte observasjoner jeg har

gjort av elever i friminutt og undervisningssammenheng, som jeg innledet med tidligere, men som jeg også vil drøfte rundt i drøftekapittelet.

4.2.5 Et første øyeblikk av TikTok-innhold

For å oppleve hvordan det er å logge inn på TikTok for første gang, lagde jeg en ny bruker for å se hvilken musikk jeg opplever ved første øyeblikk. Selv om jeg bruker opplysninger som alder og kjønn, så vil jeg fortsette prøve å sette meg i situasjonen hvordan det er å oppleve TikTok for nye brukere, som for eksempel foreldrene til barna. En av de første videoene jeg fikk var av en kreatør som spilte sangen «another love» av Tom Odell ute på åpen gate, så kommer en jente som spør om han kan «Love the way you lie» av Rihanna og Eminem. Sammen fremførte de sangen, med trommer som backingtrack. Den neste videoen jeg opplevde var en lyrisk video av Justin Bieber sin sang «Love Yourself». Sangen hadde et raskere tempo, mest sannsynlig for å unnsnippe «copyright» retningslinjer. Sangen blir spilt med teksten samtidig som en drone flyr gjennom ulike naturomgivelser. Jeg fikk også en dansevideo av to jenter som skriver på videoen «En pause fra russedressen» og danser til sangen «These Words» av Natasha Bedingfield. Det virker ikke som en dansetrend, men heller en video for å vise at har det fint uten russedress. Den siste videoen jeg vil ta for meg som jeg opplevde var et klipp fra The Voice Kids. Klippet viste en gutt på 13 år som fremføre «The Real Slim Shady» av Eminem. Allerede her kan vi se at siden jeg likte «Love the way you lie», har algoritmen plukket opp interesse for denne typen musikk. Og videre ført meg inn på ulike aktører som fremfører sanger i denne sjangeren. Det er spennende å se hvor variert musikkinnhold som oppstår ved nyskapt TikTok-bruker, det virker også at TikTok har videoer som egner seg allmenpublikum, som ikke er preget av negativt ladet innhold. Dette er noe TikTok-brukerne skaper selv.

4.3 Egne erfaringer påvirker resultater (Ethiske refleksjoner)

Som forsker kan det oppstå flere faktorer som gjør at forskningen kan havne i ulike fallgruver. En stor fallgrube er hvordan jeg som intervjuer skal klare å holde meg nøytral, og ikke prøve å påvirke kandidatene slik at resultatet til forskningen blir unaturlig. Det er viktig å forstå psykologien bak intervjuprosessen, og sette en grunnmur for intervjuet på forhånd, slik at informantene klarer å besvare spørsmålene med åpenhet, og ikke føler en form for trussel underveis.

If you were asked about your experience of undergraduate psychology, what you say about it may depend on who is asking (for example, another student or a tutor), why they are asking (such as, to see if psychology is worth doing, or to assess why you may not have achieved high grades) and when they are asking (for example, ten years after you've graduated or while you're still a student). Your responses may also be strongly influenced by how you want to be seen by the questioner; for example, do you want to be seen as a hard-working, dedicated student or is it important to you to be seen as a fun-loving character with a more laissez-faire approach to study. Thus, any speaker has at their disposal options to speak about things in many different ways. (Sullivan & Forrester, 2018, s. 141)

Jeg mener at det siste Sullivan og Forrester sier i dette sitatet er essensielt i forhold til hvordan en forsker skal gå inn i intervjuet. Denne tematikken Sullivan og Forrester trekker frem, blir spørsmål en forsker må stille seg selv i forberedelsene, og man må ta en avgjørelse enten basert på erfaring, eller for å anskaffe ny erfaring. For min del, som en person ikke har gjennomført mange intervjuer før, var det vanskelig å vite hvilken rolle jeg måtte ta på meg før jeg intervjuer informanten min. I min sammenheng følte jeg at det var enklere å bygge karakteren min, i og med at jeg og informanten min har samme type utdanning ved videregående skole. Dette vil jeg presentere i analysedelen.

Et annet sentralt poeng er hvordan kroppsspråket kan påvirke informantens trygghet under intervjuet. Et eksempel som innebærer min egen væremåte er hvordan jeg gestikulerer i stor grad når jeg kommuniserer med andre, men dette kan være noe jeg må klare å legge vekk under intervjuet. Selv om intervjuene mine foregår over det digitale videosamtaleverktøyet *Zoom*, vil informanten oppleve min fysiske tilværelse. Disse punktene er viktig å forberede, og øve på, slik at det etableres trygge rammer for både meg og informanten min. «*Planlegging har viktige elementer av rasjonell og overveid kalkyle, hvor «virkeligheten» i en eller annen forstand søkes brakt i overensstemmelse med en formulert målsetting (Østerudt 1978:9).*» (Kvarv, 2021, s. 101). Et annet punkt som er med på å kvalitetssikre og går i dybden på følgeforskning er hvordan tidligere intervju har stor påvirkning på de neste intervjurundene, og dermed rekonstruerer dem. Dette kan være elementer som informanten ikke var bevisst ovenfor før det første intervjuet som resulterer i at svarene hen gir i andre runde er annerledes enn hva de ville vært i første runde. Det er også viktig å holde lik tilværelse og rolle som i tidligere intervju, med mindre du forsker på «hvordan intervju kan bli påvirket av ulike tilværelser eller roller» (eget eksempel) for eksempel.

Det siste punktet jeg vil ta for meg i dette kapitlet er hvordan man skal fremstille resultatene. For å gjøre det rettferdig ovenfor informanten, må man som forsker fremstille kandidaten slik at hen ikke oppfattes på en negativ måte i henhold til forskningen (Kvarv, 2021). Dette kan være vanskelig i situasjoner hvor man som forsker er uenig med resultatene som blir gitt, men likevel må man alltid tilpasse forskningsprosjektet etter dette. Det kan være en ukomfortabel prosess, siden man alltid bør forsøke å fremstille sine informanter på en god måte, noe som må gjelde selv ved intervjuer som ikke gikk i den forventede retningen .

As with all research, in a qualitative project you need to think through carefully the possible sources of harm to participants before you start, and address those that are significant enough to be of concern. In qualitative research, the limitations to confidentiality I noted previously make reputational harm and embarrassment a greater issue than in most quantitative research. The more personal, in-depth nature of data collection also makes it more likely that the conversation will move into areas that the participant finds distressing – though at least in face-to-face qualitative research, this distress is visible, enabling the researcher to respond to it. People may get distressed filling in questionnaires sometimes, but those running the project would have no way of knowing this. (Sullivan & Forrester, 2018, s. 52)

Dermed er det viktig å alltid ta til betrakning at informanten skal prioriteres foran prosjektet. Spesielt i forskning innenfor humaniora (Kvarv, 2021) er det viktig å ivareta kandidaten. I forhold til større forskning som tar for seg et samfunn eller miljø, hvor det kan være enklere ta i bruk kvantitative metoder, er det viktig innenfor kvalitativ forskning å presentere resultatene på en ryddig og god måte slik at alle parter involvert i forskningen blir fornøyd. Dette er ikke alltid mulig å gjøre alle involverte like fornøyd, men som forsker har du fortsatt et ansvar for å prøve så godt du kan.

5. Analyse

I dette kapittelet vil jeg vise resultatene fra intervjurundene jeg har gjort med informanten min. Kapittelet tar for seg tre sentrale tematikker rundt forskningen. Musikkopplevelser, læring gjennom TikTok, og sosialisering med og utenfor TikTok. Hovedfokuset blir å trekke frem det mest essensielle fra begge rundene og plassere dem i de respektive sonene, og diskutere resultatene opp mot hverandre. For å anonymisere informanten min, bruker jeg begrepet informant som standard alias for vedkommende. Likevel vil jeg presentere bakgrunnsinformasjon om min informant slik at vi får et nærmere bilde av eleven som utgjør kasuset i denne studien. Dette er også for å vise hvordan min masteroppgave kan være relevant når det kommer til videre forskning av TikTok, både rundt sosialisering blant barn og ungdom, men også hvordan elever med ulik musikalsk bakgrunn opplever musikk og bruker musikk til progresjon for læring. Oppsettet for kapittelet er delt i flere deler, som ikke følger tidslinjen fra intervjuene, men heller å kategoriseres etter tematikker. Dette er slik at det blir enklere å sammenlikne resultatenes tematikk med hverandre.

5.1 Presentasjon av informanten

Informanten min er en elev i aldersgruppen 15-17 år, som tar første året på musikklinje ved videregående skole. Hen har bred forståelse for ulike aspekter av musikk, men med et særskilt interessegrunnlag for korps og klassisk musikk. Eleven har tuba som hovedinstrument. Hen spiller tuba i korps, men spiller også slagverk som bi-instrument. Dette medfører til at eleven er medlem av flere subkulturer som kan påvirke hvordan hen bruker TikTok. Informanten har brukt TikTok siden 2020, og bruker det aktivt i hverdagen sin. Etter alt å gjøre kvalifiserer kandidaten seg etter forskningskravene jeg har.

5.2 Intervjurundene

Målet mitt med den første runden var å bli kjent med informantens rutiner på TikTok, og hvordan informanten deltar i musikk utenfor TikTok. Spørsmålet «Hva skjer på TikTok?» la en grunnmur for hvordan jeg og informanten min gikk videre frem i intervjuet. Hvilke opplevelser har informanten min med og på TikTok, og hvordan påvirker ulike andre faktorer rundt sosialisering og musikk - valgene informanten min tar for å skape sin egen TikTok-profil? I begynnelsen av intervjuet gjennomførte jeg Høgskolen i Innlandets standard

prosedyre når det gjelder gjennomføring av en intervjuprosess, som også anbefales av SIKT (Kunnskapsdepartementets tjenesteleverandør til kunnskapssektoren). Jeg ga informanten generell informasjon om hvordan intervjuet ville foregå, og hvilke rettigheter informanten hadde både før, under og etter intervjuet. Intervjuet ble utført i slutten av februar 2024. Den andre intervjurunden hadde som hovedmål å se variasjonene og endringene til informanten min på TikTok. Dette ble utført ved at jeg brukte spørsmål som var ganske like spørsmålene som ble brukt i første intervjurunde. På bakgrunn av resultatene fra den første intervjurunden, fikk jeg et større fokus på dybden og detaljene i spørsmålene i den andre intervjurunden.

5.3 Musikkopplevelse

Siden forskningen min tar for seg et musikkpedagogisk perspektiv og ståsted, vil jeg undersøke hvilken musikk informanten min får tilgang til på TikTok. Denne delen vil derfor ta for seg musikalske opplevelser. Et sentralt spørsmål var:

«Hvilken musikk eller musikalske opplevelser har du opplevd på TikTok?»

Formålet med dette spørsmålet var å kartlegge hva slags musikk som dukker opp i informantens TikTok-feed på bakgrunn av hvordan hen bruker TikTok, og for å kunne diskutere hvordan disse musikalske opplevelsene, og andre musikalske elementer bidrar til musikkopplæring. Spørsmålet var dermed sentralt for begge intervjurundene med kandidaten. Dette kan være relevant dersom videre forskning vil se på ulike bidragsfaktorer til musikkopplæring og sosialisering. I første intervjurunde stilte jeg eleven dette spørsmålet direkte og fikk svaret:

«På TikTok så opplever man spesielt som musikanter kanskje klipp fra konserter, egne videoer lagd av artister som kanskje vil promotere sitt eget musikalverk eller bare vise progresjon i noe de har jobbet med. Eller teoretiske videoer av skapere som velger å legge ut videoer for å hjelpe folk til å forstå ting liksom. Det er mange forskjellige typer videoer du kan finne innenfor musikalsk forståelse da.»

Som vi kan se viser informanten engasjement og gir flere eksempler på hva man kan oppleve på TikTok. Hen bruker uttrykk, og det er spennende å se er at informanten velger å si «Som musikanter», heller enn «som musiker» eller «elev» eller noe liknende. Valget har kanskje sammenheng med informantens bakgrunn. Hvis kandidaten min hadde vært et individ uten

musikalsk bakgrunn ville hen muligens brukt andre begreper til å beskrive seg selv. Det kan også være at disse spesialiserte uttrykkene forekommer ettersom jeg *intervjuer* vedkommende, og at hen ville brukt et mindre formelt språk hvis det var en vanlig samtale. Vi kan sammenlikne dette svaret med den neste intervjurunden. Jeg stilte ikke spørsmålet på samme måte siden intervjuet ikke fulgte intervjuguiden min. Spørsmålet tar fortsatt utgangspunkt i samme tematikk og felt innenfor musikalske opplevelser.

«Har du fått nye musikkopplevelser? Eller sett nye musikkvideoer? Eller har du opplevd ny musikk siden forrige gang vi snakket om TikTok?»

Det kan virke overveldende at det er flere spørsmål i samme spørsmål, men dette var for å presisere for kandidaten at det ikke trengte å være noe spesifikt.

«Jeg opplever ikke ofte veldig mange nye typer musikk, siden jeg er interessert i veldig mange forskjellige typer musikk. Jeg ble introdusert til et band som jeg ikke kommer på navnet nå, men de arrangerte den kulturelle skolesekken på [skolenavn] for noen uker siden. Og de er jo et afrikansk fusion-jazz band. Med, jeg tror mesteparten kvinnelige spillere også. De er kjempeflinke, og det var jo kjempegøy å høre på, og dem har jeg hørt på i etterkant også. [...] Jeg har ikke opplevd så mange nye typer musikk. Jeg har opplevd mye ny musikk, men ikke typer eller former for musikk.»

Som vi kan se fremlegger ikke informantene nye musikalske opplevelser fra TikTok etter den andre runden av spørsmålet, men viser til musikalske opplevelser fra skolen sin. Det er spennende å se hvordan svaret fra første intervjurunde omhandlet i større grad den «generelle» musikkopplevelsen på TikTok, men vinkler seg nå til at hen har opplevd ny musikk, men ikke nye typer eller former for musikk.

5.3.1 Musikalske stiler, sjanger og flere musikalske opplevelser

I likhet med det forrige spørsmålet ville jeg prøve å se flere aspekter av informantens opplevelser rundt musikken på TikTok. Dette medførte til at i første intervjurunde stilte jeg spørsmålet:

«Er det noen spesifikke stiler, eller sjangre, typer musikk du har opplevd eller andre opplevelser du har opplevd på TikTok?»

Formålet med dette spørsmålet var å komme nærmere inn på mer spesifikke områder for musikk slik informanten bruker TikTok, slik at samtalen ikke tok for seg hele musikkspespekteret. Informanten svarte:

«Jeg opplever vel mest av den sjangeren som jeg spiller selv. Og det kommer litt av at jeg oppsøker folk som også spiller den sjangeren, eller den typen musikk. Men det kommer jo alltid tilbake til det som er mest populært. Så jeg får jo også gitarkonsserter, gamle Metallicas konsserter og sånt. Jeg er veldig interessert i det, men det er ikke det jeg søker på, så jeg får jo også ting som jeg søker på, men absolutt jeg får ting som er mest populært å se på. For folk som ikke engang er musikere, og det er derfor det blir populært. Det er jo kjempgøy å se på for folk som ikke er musikere, men det er ikke så gøy å sitte å høre på noen som sitter og spiller tubaer, tromboner eller noe sånt. Så jeg får litt av begge ja.»

Informanten presiserer at egne preferanser er det som dominerer musikkdelen av TikTok «for you»-siden. Likevel sier eleven at det alltid kommer videoer som blir anerkjent som det «mest» populære på TikTok. Eleven spesifiserer også at disse populære videoene er noe informanten liker å se på, men ikke oppsøker selv. Det kan kanskje virke som at TikTok «observerer» at eleven er særskilt interessert i musikk, og dermed viser flere av de populære trendene slik at hen skal oppsøke mer variert musikk? Videre i intervjuet ville jeg se i hvilken grad disse opplevelsene var av skaperne av musikken, eller andre kreatører som gjenskapte ulike musikalske opplevelser, som covermusikk.

«Har du opplevd musikk som blir fremført av en annen artist enn den som egentlig har skapt musikken?»

«Ja, det er mye covere også på TikTok. Eller... jeg vet i hvert fall at det er mye covering på TikTok. Jeg ser kanskje ikke så mye på det. Det er vel ofte sangere som coverer noen andre sitt verk. Og jeg ser jo selvfølgelig på det også. Men det er jo ikke kanskje noe jeg velger å se mest på. Og hvis jeg ser kortere på videoene, eller bare blar rett forbi en, så plukker jo den algoritmen opp at jeg ikke kanskje har så lyst til å se på den. Så da kommer det ikke like ofte.»

Som vi kan se viser informanten at interessen for typen cover av ulike sanger ikke er så stor. Likevel ser eleven på disse videoene, men som nevnt går videre slik at algoritmen ikke skal «oppleve» at dette er et interessefelt brukeren har. Jeg prøvde å vinkle spørsmålet nærmere elevens hovedinteresse innenfor musikk:

«Har du opplevd noen som har spilt sanger de ikke har skapt selv på tuba?»

Dette var for å se om det ville være en større grad av gjenskapende musikk, så lenge det var innenfor et interessefelt som kunne forbindes nærmere identiteten til eleven.

«Ja. Ofte så har de jo ikke skrevet selv det de spiller, men når vi tenker på... Når man tenker på cover, så tenker man vel ofte mest på moderne artister, eller artister som kanskje veldig nylig har dødd, eller har i hvert fall levd i de siste hundre årene. Når vi spiller musikk, orkestermusikk, kammermusikk, klassisk musikk, sånn type ting, så hvis vi spiller fra barokken og sånn, så den artisten har jo dødd for lenge siden, eller komponisten. De har jo dødd for lenge siden, så det er vel utenfor copyright-lover å bruke dem. Så vi tenker jo ikke på det som en «cover», vi tenker mest på at vi spiller et verk, og hvis vi vil kreditere noen, så krediterer vi jo den som har skrevet det. [...] Vi tenker vel mest på det som innholdet i boka, og at vi leste en bok, ikke at vi leste den spesifikke boka som ble skrevet av den spesifikke forfatteren.»

Selv om kandidaten ikke trekker frem eksempler av dette på TikTok, er det spennende å se hvordan hen opplever fremførelsen av det som kan defineres som klassisk musikk. At det å se og lytte til sånn type musikk på TikTok, ikke er kopiert musikk, men en opplevelse av den spesifikke musikken.

5.3.2 Søkefunksjonen og August Schieldrop

I begge intervjurundene var det viktig å se i hvilken grad eleven bidro til å anskaffe opplevelsene selv, altså om hen bruker søkefunksjonen for å oppsøke ulike videoer har en sentral stilling til informantens musikalske opplevelser. Jeg kunne formulert det neste spørsmålet slik at det også berørte en sosialkultur i større grad, men slik at informanten skal klare å gi konkrete svar, valgte jeg å holde meg til et tema av gangen.

«Har du noen gang brukt søkefunksjonen på TikTok til å oppsøke musikk?»

Formålet var å finne ut i hvilken grad eleven sitt aktive engasjement på TikTok har bidratt til opplevelsen hen har på TikTok.

«Ja, jeg har kanskje spesielt brukt søkefunksjonen til å finne spesifikke artister og følge opp på hva de driver med. Jeg følger veldig mye med på en som heter August Schieldrop, han

spiller Tuba. [...] Så TikTok er nok veldig fin plattform å bare prøve å finne artister på og følge opp hva de driver med. Det er vel mest det jeg bruker det til.»

Informanten oppsøker artister eller «møter» dem i applikasjonen, og følger primært *dem* og deres aktiviteter på TikTok i musikkammenheng. Jeg prøvde å se om Schieldrop hadde en større rolle i hva som blir konstruert på eleven sin «for you»-side:

«Får du da mange videoer av han, eller får du videoer rundt samme type instrument som han spiller, eller? Merker du noe til om du får noe nytt når du har søkt opp hans navn?»

«Jeg tror første gangen jeg søkte opp han på TikTok, så fant jeg ut av at han hadde en bruker så så jeg på noen av videoene hans. Så hva han hadde lagt ut og sånn, også gikk jeg tilbake og kanskje dagen etterpå begynte jeg å få, kanskje litt mer. Jeg fikk flere videoer av han på hjemmesiden min, men jeg fikk også ganske mye mer videoer av musikalske progresjon som en egen artist da. Kanskje mest på tuba.»

En interessant utvikling som skjedde i dette svaret er hvordan musikeren Schieldrop ble en bane for at eleven opplevde flere videoer rundt musikkprogresjon. Både som egen artist, men også rettet mot eget hovedinstrument. I intervjurunde 2 fulgte jeg opp hvor mye eleven har mottatt Schieldrop sine videoer siden forrige intervjurunde. Dette var for å se om Schieldrop var hadde et kortvarig eller lengre opphold i applikasjonen for informanten min, og se hvorfor.

«Hvordan har det vært med sånn August Schieldrop har du fått mer av han eller har det vært mindre?»

«Jeg har fått mindre av han fordi han er jo ferdig, eller i hvert fall delvis ferdig med hans 365 dagers øvevideo-ting. [...] Han skulle legge ut litt mer og sånt, men hovedgreia hans er jo ferdig nå. Så han legger ikke ut like konsekvent lenger. Det har kanskje ikke like mye med algoritmen å gjøre, så mye som å gjøre med at han kanskje ikke legger ut like mye. Jeg har jo sett mindre av han på grunn av det.»

Som vi kan se blir Schieldrop en større del av elevens TikTok-side under første intervjuperiode, men som hen nevner er det fortsatt innhold som kommer fra kreatøren.

5.3.3 Trender på TikTok (Opplevelser)

En stor del av begge intervjurundene tok for seg trender på TikTok. Denne tematikken er viktig siden den handler om TikTok-brukernes opplevelser på digitale medier, men også om det sosiale rommet utenfor TikTok. Dette innebærer trender som oppstår på TikTok, men som blir brukt i en sosial kontekst utenfor applikasjonen. For eksempel en dansetrend som skjer i klasserommet, eller debatter som foregår hjemme med familien. I den første intervjurunden begynte jeg ganske tidlig med å stille kandidaten spørsmålet:

«Hva er det første ordet du tenker på når du hører ordet TikTok?»

Jeg kunne formulert spørsmålet slik at det hadde fått en større generell oppfatning som «Hva er det første du tenker på...», men jeg var ute etter å se om ordet informanten svarte med hadde en positiv eller negativ ladning. Eller om ordet var knyttet opp til TikTok som en sosiale-medie-plattform. Med dette svarte informanten: «Når jeg hører ordet TikTok tenker jeg kanskje på trend.» Det som gjør dette ordet spennende er at informanten selv tar intervjuet i den retningen jeg tenkte med intervjuguiden min. Senere skulle jeg undersøke hvilke trender vedkomede har observert på TikTok, men ettersom at initiativet kom fra informanten ble det enklere å fortsette med denne tematikken. Jeg ville undersøke videre og spurte om hvilke trender vekommende har opplevd. (gjentakende?)

«Jeg tenker vel sånn generelt at TikTok er et sted hvor trender blir dannet, og hvor.. det er et sted, en kilde til spesielt hva de unge driver med, og det er definert som en trend hva vi velger å gjøre.»

Allerede her trekker kandidaten frem eksempler som kan trekkes fram i sammenheng med kulturutvikling blant de unge. Hen spesifiserer både definisjoner, og forklarer at de unge som individer kan velge selv hva de vil gjøre. Her kan vi se en sammenkobling til digital ungdomskultur. Jeg bygget videre på svaret til kandidaten og foreslo at «TikTok også kan være et sted hvor gamle trender blir moderne trender?». Her svarte informanten: «Absolutt. Det er en vekst i å prøve å omforme gamle trender, eller å bare plukke dem opp på nytt igjen fordi vi synes det er gøy å gjøre ting som vi gjorde før.» Disse vinklingene er interessante ettersom de gir oss to ulike syn på ungdom som tar opp eldre kultur. De unge eksperimenterer med den eldre kulturen og konstruerer en egen tilnærming av den, eller i større grad en opplevelse av hvordan kultur var før. I intervjurunde 2 spurte jeg informanten min videre rundt tematikken trender.

«Har du observert noen nye trender siden sist vi snakket?»

«Det har jo litt med musikk å gjøre. Det er jo LeBron James med «You are my sunshine». Det er jo så dum «meme». Jeg vet ikke om du har sett det, men det er et skikkelig indie-spill som folk spiller, hvor du programmerer en AI Som løper etter deg. Og så løper det gjennom sånne «low poly»-versjoner (lavere kvalitet) av bygninger og sånn. Så kan du ikke bli fanget av den tingen. Og de har programmert inn dette bildet av LeBron James sitt ansikt med gule gulstråler, eller solstråler ut på siden, og jo nærmere denne AI-en er deg i spillet, jo sterkere hører du «You are my sunshine». Det er det dummeste jeg har sett det har kommet ut de siste to ukene, eller tre ukene kanskje. Det er fortsatt sterkt prominent.»

Det som er spennende med denne observasjonen er at det ikke er en tradisjonell dansetrend eller noen liknende trender, men heller en kombinert musikk- og spill-trend. Absurditeten med at bilde av LeBron James jager en aktiv spiller med den fine sangen «You are my sunshine». Videre spurte jeg eleven om dette var noe som aktivt brukt sosialt i humoristiske sammenhenger, men eleven svarte at de ikke jager hverandre og synger på sangen, men heller snakker om denne trenden. Videre fortalte informanten at det kan bli en intern vits, dersom det oppstår situasjoner hvor de kan tilknytte referanser til tematikken.

5.4 Sosialisering

Denne delen i analysen tar for seg hvordan sosialisering skapes, og tar for seg hvordan barn og unges musikalske sosialisering slik det skjer gjennom TikTok påvirkes av hva som skjer utenfor TikTok. Målet var å se hvilke opplevelser, både musikalske og kulturelle, informanten min delte med andre gjennom TikTok, men også som hen får tilsendt av andre medvirkende brukere av TikTok. Jeg vil også starte denne delen med å fortsette på tematikken rundt trender.

5.4.1 Trender på TikTok (Sosialt)

De neste spørsmålene prøvde jeg å vinkle i en retning der selve trenden kom frem, men også hvordan den blir kontekstualisert i en sosial sammensetning.

«Hvis du tenker på hvilken trend som er aktuell akkurat nå, har du opplevd noen dansetrend, eller en spesifikk sang noen synger på når du møter dem?»

Jeg stilte spørsmålet slik at informanten skulle se for seg scenarioer hvor andre personer viste frem disse trendene, enten gjennom kommunikasjon eller noe fysisk som dans.

«Jeg tror nok egentlig at på musikklinje så er det veldig likt som det er på andre linjer i forhold til TikTok og sosiale medier og sånn. Bare at vi velger kanskje å være litt mer ekspressive i hvordan vi velger å gjøre ting i klasserommet, for eksempel. Hvis det er noe snakk om TikTok og sånn, så er det jo liksom «Se på den videoen her, eller det her virker kult, eller har du lyst til å danse en dans?» Det skjer vel inni mellom det og sånn.»

Informanten sammenlikner sin egen studielinje med andre, og trekker frem at musikkelever kan være mer ekspressive i ulike sammenhenger.

5.4.2 TikToks delefunksjon

I forskningen ville jeg undersøke om delefunksjonen på TikTok har en aktiv rolle i sosialiseringen. I likhet med søkefunksjonen avhenger dette av hvilken grad informanten min sender eller får tilsendt innhold via denne funksjonen. For å innlede denne diskusjonen stilte jeg dette spørsmålet i første intervjurunde:

«Er det noen venner eller familier som sender deg sånne typer videoer?»

«Sånne typer videoer» er en referanse til noe som ble nevnt tidligere i intervjuet, da informanten snakket om bandet Metallica og nye trender. Til dette svarer informanten:

«Nei, ikke på TikTok. De sender mest på andre plattformer, mest på Instagram og sånt. Og hvis det er læreren, så skjer det ofte på YouTube hvis han vil sende meg noe. Men ikke på TikTok, Jeg tror ikke jeg har benyttet meg av den funksjonen å sende noe til noen andre, egentlig så mye på TikTok.»

Informanten sier at det er mindre aktuelt å dele innhold på TikTok, og er usikker på hvilken grad hen har benyttet funksjonen selv. Det kan fortsatt være relevant at eleven bruker andre portaler for å dele innhold. Siden informanten sa selv at hen ikke brukte delefunksjonen aktivt med andre på TikTok, ville jeg høre om vedkommende hadde lagret videoer for å kunne bruke de i andre kontekster gjennom andre typer applikasjoner. Informanten svarte:

«Jeg har lastet ned videoer på TikTok fordi... Det handler ikke så mye om musikk da. Men jeg har jo lastet ned videoer fordi, for det ene spesifikke formålet å svare med den videoen hvis noen sier noe morsomt. [...] Hvis noen stiller et spørsmål eller sier noe som er litt rart, så bare, jeg ser det inn i fremtiden, og jeg har veldig lyst til å ha den videoen liksom. Å svare med den. Så da har jeg lastet den der med en gang, annet enn det, så lastet jeg ikke ned videoer for å sende det til noen andre på et annet sted. Det skjer vel mest på Instagram.»

Dette fikk meg på tanken til at TikTok kan være en applikasjon som har en arkivfunksjon for både ideer, og andre typer innhold. Ved å sjekke brukergrensesnittene til TikTok kan vi se at du kan både lagre, favorisere, dele og like videoer. Med dette får brukerne flere sider de kan bevare innholdet til andre kreatører. Dette kan gjøre at det blir enklere å sortere og dele ulikt innhold med andre brukere. Videre snakket jeg og informanten om hvilken applikasjon som blir mest tatt i bruk når man vil sende ting til andre. Informanten bekrefter at det er i større grad sånn type handling på Instagram, sett i forhold til TikTok. I andre intervjurunde kom vi inn på tematikken rundt det å dele innhold på nytt, og da stilte jeg spørsmålet:

«Men nå har du begynt å sende det mer direkte på TikTok?»

Informanten svarte da:

«Ja, egentlig, etter forrige intervju, jeg vet ikke om det hadde veldig mye å si, liksom at jeg tenkte på at jeg hadde det intervjuet, men det var bare etter det. [...] Ja, innenfor TikTok, på meldingfunksjonen deres. Samtidig som jeg gjør det på Instagram, jeg har ikke valgt det som noen ny greie, men jeg har begynt å bruke den funksjonen mer.»

Etter første intervjurunde var det en økning i bruken av delefunksjonen på TikTok. Dette gjorde at jeg funderte om den første intervjurunden la et grunnlag for at informanten benyttet tjenesten i større grad enn tidligere. Dermed stilte jeg spørsmålet:

«Du har jo brukt mer delefunksjonen, men har du etter forrige intervju oppsøkt mer variert musikk, eller musikkundervisning på grunn av forrige intervju?»

Det var viktig å finne ut om den første runden hadde påvirkning på dette resultatet. Siden målet og etikken med forskningen er at jeg som forsker ikke skal påvirke informanten min, slik at hen ikke trekker seg fra det som blir mest naturlige for fokusgruppen å gjøre på TikTok. Med dette svarte informanten:

«Jeg føler liksom at jeg får en ganske variert musikk opplevelse på sosiale medier fra før av. Så jeg føler liksom ikke at det var mer jeg hadde lyst til å utforske. Jeg får inn veldig mange forskjellige typer, eller former for musikk da.»

Med denne informasjonen opplevde jeg at i musikksammenheng har ikke den første intervjurunde bidratt til en ny reaksjon fra informanten. Det hadde vært spennende å se hvordan resultatet hadde vært dersom jeg hadde påvirket informanten i større grad til å oppsøke ny musikk, men jeg er fornøyd med at istedenfor å diskutere hvordan informanten min hadde endret TikTok, kunne vi heller snakke om hva TikTok hadde gitt informanten min i form av nye trender og musikk. Det neste punktet tar for seg om andre TikTok-brukere har delt innhold med informanten min tidligere. Spørsmålet er fra intervjurunde 2 og tar hovedsakelig for seg innhold som har blitt delt, men jeg ga informanten min eksempler på hvilket type innhold, slik at samtalen skulle være gående.

«Har noen andre delt, for det har jo vært trender og det har vært filter og sånn, men har noen tilsendt deg musikk på TikTok? Som for eksempel at de har funnet en sang de tenkte at «denne kan kanskje du spille», eller «denne tror de at du liker», har de sendt deg det på TikTok?»

«Kanskje ikke så mye som jeg skal spille, men jeg har jo, i alle fall jeg har en venn som spiller fløyte, som sender meg ganske mange videoer, i alle fall to eller tre om døgnet. Det er et par forskjellige fløytister på sosiale medier som legger ut sånn «gjett hvilket stykke det her er», og så spiller de, eller de viser bare fingerplasinga på fløyta, de spiller det ikke. Så skal du gjette hvilket stykke det er. Og hun sender meg sånne videoer hele tiden, «jeg spilte det i går, det er det og det stykket, og sånn», og så sender hun noen ganger sånne vitsevideoer, kan du spille det her på tuba, så er det «flight of the bumblebee».»

Det som er spennende med dette svaret er hvordan informanten nevner at det ikke har blitt tilsendt mye hen skal spille, men likevel introduserer eksempler som noe informanten kan potensielt prøve å spille. Eleven bruker et eksempel på et instrument hen ikke kan fra før, men likevel blir tilsendt mye innhold fra en annen venn. Jeg ble interessert i om dette var en vanlig samtale, eller om informanten min opplevde en større forståelse for fløyte som et instrument. Dermed stilte jeg spørsmålet:

«Har du fått, føler du at du forstår sånn som fløyte mye mer nå etter du har sett de videoene?»

«Ja, faktisk, jeg har lært grep av det og sånne type ting, og jeg har lært tilfeldige ting som hun bare føler at hun må lære meg. Jeg trenger ikke vite det, men nå vet jeg det, fordi hun bare må si det. [...] Jeg har blitt tvangslært til å kunne mer om fløyte og om noter og sånn på fløyte.»

Med disse delingene fra vennen til informantene og observasjonene av fløytespillingen, opplever informantene en bedre forståelse for hvordan fløyteinstrumentet fungerer. Informantene avslutter med at de har blitt «tvangslært» i en humoristisk sammenheng, men likevel viser engasjement rundt det de har lært. For å avklare hvilken type sosiale medier dette var gjennom stilte jeg spørsmål om «dette var på TikTok eller utenfor TikTok?». Med dette responderte kandidaten:

«Det er på TikTok, og på Instagram. [...] De bruker ofte meldingsfunksjonen på sosiale medier, apper som Instagram og TikTok og sånn, hvor du egentlig bare kan sende videoer og sånne typer ting. Og så kan du jo skrive, men du bruker ikke det i normalitet som en hovedform for kommunikasjon.»

Informantene presiserer at det er på TikTok og på Instagram, og nevner at det er uvanlig med kommunikasjon med ord på TikTok. Likevel deler informantene og vennene videoer som kan bidra til læring på TikTok.

5.4.3 Klasseromsmiljø

Under intervjuene vinklet jeg noen av spørsmålene for å se om TikTok ble aktivt brukt i klasserommet. I første intervjurunde falt vi over på tematikken rundt politikk. Dette gjorde at interessen for om politikk og andre samfunnsdebatter som ble tatt opp på TikTok, blir diskutert i klasserommet eller med familie.

«Hvordan blir det da når du diskuterer de her debattene, eller ulike problemstillingene med venner og familie? Eller tar dere kanskje det opp i timen på skolen?»

«Vi tar det kanskje ikke like mye opp på skolen, men vi snakker nok om det i klasserommet også. Og hvis det er, spesielt kanskje hvis det er et selskap, hvis vi har besøk hjemme og sånn av familiemedlemmer, da blir det jo ofte samtaler om forskjellige syn på forskjellige temaer. Og hvis det er noe som blir tatt opp på skolen, så snakker vi jo om det [...] Så på skolen er det ikke så mye, men med andre enkeltpersoner så blir det ofte diskusjoner på ting som er relevant.»

Litt som forventet forstod jeg at informanten ikke diskuterer denne tematikken høyt i klasserommet. Eleven uttrykker at det blir fortsatt tatt opp diskusjoner om innhold hen har opplevd på digitale medier, men det virker i større grad som en normativ politisk diskusjon. Jeg undersøkte videre hvordan TikTok «foregår» i klasserommet. Eleven fortalte om et prosjekt musikklinja gjorde under intervjurundene, og promoteringsvideoer for musikklinja de har lagd og posta på TikTok. Dette medførte til at jeg spurte om inkluderingen av lærere i dette prosjektet, for å se om det bare var relevant blant medelever. Med dette svarte informanten:

«Vi har jo hatt med noen lærere som er lærere spesielt for musikklinja, men andre lærere som vi har i andre fag pleier vi ikke å inkludere like mye. Kanskje fordi de er lærere for mange andre linjer også. Så de er kanskje ikke helt musikklinjelærere. Selv om det hadde vært litt gøy for andre som går på denne skolen, da å kjenne igjen læreren sin fra en annen linje sin musikkvideo, men det vet jeg ikke, det kan ha noe med det å gjøre. Vi har jo et nærmere forhold til for eksempel musikk læreren vår enn en naturfagslærer for eksempel. [...] Vi har hatt med [korlederen] vår på en video blant annet, og det var den stereotype-videoen.»

En interessant tematikk informanten min nevnte her er hvordan inkluderingen av andre lærere som ikke underviser i musikk hadde vært gøy. Eleven viser til at dette kunne medført at andre elever ved videregående skolen hadde kjent igjen sine lærere på TikTok, og kanskje bidratt til større engasjement og interesse for TikTok-profilene til musikklinja. Hen sier at de har brukt korlederen deres i en video der de filmet «stereotype-trenden», som tar utgangspunkt i at kreatøren skal si noen stereotypier en utvalgt gruppe har, som i dette tilfellet var stereotypier på musikklinja.

5.5 Uformell læring

Under intervjuene ville jeg utforske i hvilken grad informanten min opplevde læring i ulike former gjennom TikTok. Hovedfokuset var musikalsk læring, men jeg opplyste informanten om at hen sto fritt til å svare det hen tenkte på som relevant i forhold det jeg spurte om. Det startet med at under første intervjurunde ga jeg et eget eksempel på gitarundervisning jeg hadde opplevd på TikTok. Jeg la vekt på at jeg hadde oppsøkt flere av disse brukerne selv, både artister og andre kreatører, som hadde gitt meg gitarundervisningsvideoer av artistene/sangene jeg oppsøkte.

5.5.1 Læring gjennom TikTok

Under intervjurundene var det viktig for min forskning å finne ut hvor mye læring informanten min opplever gjennom TikTok. Dette var for å få et overordnet bilde av hvordan TikTok kan anses som en applikasjon der det skjer både formell og uformell læring i musikk. I første runde spurte jeg informanten om hen hadde opplevd noen form for musikkundervisning på TikTok. Historisk, teoretisk eller praktisk.

«Jeg lærer kanskje mest om teknikk på mitt eget instrument. Lærer fra opplæringsvideoer folk legger ut, men også av egen observasjon på tilfeldige videoer. For eksempel når August [Schieldrop] legger ut noe. Da prøver jeg å observere det som skjer der og sånn. Men jeg lærer også teori hver dag, det er alltid ting du kan lære rundt teori. Så det er jo folk som velger å gjøre det også, bare legge ut småvideoer som hjelper folk å kanskje lære små ting. Du finner alltid hull i kunnskapen de viser. Det er kanskje ikke så mye historie da. Får ikke så mye om musikkhistorie på TikTok.»

Eleven forklarte at hen opplever både praktisk og teoretisk læring på TikTok. Den praktiske delen blir generelt som forklart som observasjon av andre aktører, og med dette tester informanten dette selv. Dette kan vi forstå i lys av John Deweys sitat «Learning by doing» (Skagen, 2023). I intervjurunde 2 spurte jeg kandidaten det samme spørsmål som i intervjurunde 1. Jeg vinklet det slik at informanten skulle potensielt huske hva vi snakket om forrige gang.

«Men har du fått noen flere musikkundervisningsvideoer på TikTok? Og da kan det både være praktisk, det kan være teoretisk eller historie.»

«Det er jo en person på TikTok som jeg faktisk har begynt å se på «tutorial»-videoer av, han heter Florian Hatzelmann, han er tysk. Han legger ut videoer som kommer opp på siden min ganske ofte, og han spiller tuba. Og så har jeg også sett August [Schieldrop] på siden min selvfølgelig, og så har jeg observert veldig mange andre ting. Jeg har jo faktisk fått bruk av et TikTok-filter for første gang i mitt liv. TikTok har et sånt filter hvor det er en ape som spiller en rytme, og så neste takt skal du spille samme rytme ved å trykke på skjermen. Og så ser du slagverksnotasjon på toppen av skjermen også, så det er litt gøy.»

Informanten forklarer som i forrige intervjurunde om at hen lærer tuba av andre kreatører enn Schieldrop denne gangen. Det jeg synes skilte seg ut i forhold til forrige intervjurunde var at

informanten hadde blitt tilsendt et filter av en bekjent. Dette «ape-filteret», som vi fant ut senere var en sel, spiller rytmer med musikk bakgrunnen, og den som bruker filteret skal trykke med fingeren for å klare og repetere og gjenta det selen utfordrer deg å spille. Jeg spurte videre om det var en type form for konkurranse eller bare en morsom form for læring, hvor informanten bekreftet at flere hen hadde sendt filteret til syntes dette var en utfordring. Flere av disse bekjente var ikke i kategorien «amatør-slagverkspillere». Selv om dette kan minnes et spill er det fortsatt en kognitiv læringsform, ettersom du må treffe innenfor millisekundene på filteret. Filteret kan sammenliknes med «Call and response»-aktiviteter i musikken, hvor for eksempel noen synger en frase, så skal de andre repetere denne frasen. Jeg udnersøkte om den forrige intervjurunde var en påvirkningsfaktor til dette, men informanten forklarte at det ikke var et bevisst valg å oppsøke slikt innhold etter første runde. Det siste punktet jeg valgte å undersøke var om informanten opplevde noen former for notesystem. Dette kunne både være notesystemer eller fingermarkeringer, som blir vist i et system. Spørsmålet hadde som hensikt å se om det blir delt slike organiserte systemer, slik at denne typen form for musikkopplæring også er inkludert på TikTok.

«Jeg følger mye med på August [Schieldrop], og han legger ikke ut noter med det han gjør, men det er veldig mange andre artister og egne kanaler som er lagd for å lære folk å spille. Det er en som driver med messinginstrumenter og masse sånt, jeg husker ikke hva de heter, men det er også et annet ganske stort firma som heter «Drumeo». De legger også ut masse ting på TikTok, og der har de noen ganger med noter, og den andre greia som har med messinginstrumentene, de har alltid med noter. De legger ut kvartetter og sånn, veldig flinke til å spille.»

Informanten opplever dermed notesystemer på TikTok. Hen inkluderer at Schieldrop ikke spesifikt legger ut denne typen innhold, men at andre kreatører gjør det. Et interessepunkt er det store firmaet «Drumeo». På kanalen deres er det primært innhold med klassisk trommesett. Drumeo har egne videoer på TikTok, men også korte versjoner av videoer fra YouTubekanalen deres og innhold fra andre medieplattformer. Dette innholdet inkluderer «enkle» videoer for amatørmusikanter, men også utfordringer, klipp fra konserter, dvs. som gjør at enhver TikTok-bruker kan bli kjent med og innhold rundt trommesettet. Videre spurte jeg informanten om denne formen for notevisning var lærerikt for informanten selv. Informanten svarte:

«Jeg har ganske mye kunnskap fra før, men det er jo fortsatt gøy å se på notene, og se hvordan det beveger seg. Da kan du forestille deg hvordan det er å spille det selv. Og da får du for eksempel for meg da så, jeg klarer ikke akkurat å høre med en gang hvis noe ligger i et bra register på en tuba for eksempel. Hvor det ligger for meg, selv om jeg kan høre det litt på tampern. Men for eksempel hvis det er noen som spiller eufonium eller trombone eller basstrombone, så ser jeg notene og da kan jeg se at «dette hadde vært veldig gøy å spille»...»

På et kunnskapsnivå bidrar ikke denne formen for læring en veldig stor grad for informanten. Men informanten forklarer at med slik form får eleven mengdetrening, og kan observere hvordan ulike partiturer oppleves på andre instrumenter i samme instrumentgruppe. Men også som nevnt tidligere i analysedelen, forklarer informanten at det er spennende å se det på andre instrumentgrupper som fløyte også.

6. Drøftedel

I denne delen av masteroppgaven skal jeg drøfte rundt de tidligere delene av forskningsprosjektet. Jeg skal sammenlikne empirien fra analysekapittelet for å få et større overblikk over funnene mine, og se sammenhengen mellom informanten. Jeg vil ha fokus på musikkopplevelse, læring, og sosialisering som oppstår gjennom TikTok. Med bruk av tidligere forskning, teoretiske perspektiver og pedagogiske begreper som ble brukt tidligere i oppgaven vil jeg gå i dyben i temaet om TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge, for å klare å komme nærmere et resultat til problemstillingen min «Hvordan kan TikTok bidra til barn og unges musikalske identitet og læring?».

6.1 De tre forskningsspørsmålene

Jeg har valgt å dele opp dette kapittelet i følge av forskningsspørsmålene mine. Dette er slik at det blir en ryddig struktur, og for å enklere trekke paralleller mellom de ulike delene av forskningen. Med fokus på kulturell-, sosial- og medieraspekter skal jeg forsøke å koble spørsmålene med resultatene fra de tidligere kapitlene. Det som virker som det viktigste for mange barn og unge som bruker TikTok er trend. Selv om trender ikke er «skapt» av TikTok-brukerne, er det brukerne som kontrollerer hva som skal bli populært. Vi kan dele dette inn i fire punkter jeg har konstruert i henhold til min forskning:

- Statustrender: Trender barn og unge føler det er viktig å forstå og kunne slik at de oppnår samhold mellom andre medelever, venner, osv.
- Fengende trender: Trender som allmenheten følger opp ettersom det er noe som fester seg i hjernen, noe som utgjør at flere TikTok-brukere blir involvert i disse trendene.
- Nivåtrend: Trender som er i likhet med statustrender. Forskjellen er nivådifferensieringen i for eksempel dansen som blir utført på TikTok, noe som utgjør en forskjell i grupper som utfører trender på fritiden.
- Modernisering av eldre trender: Dette er trender som var aktuelle for flere år siden, men som blir kontekstualisert i vår moderne periode. Eksempler på dette er hvordan slengbukser blir brukt i videoer for å høyne status, eller at musikk som var populært på 80-tallet får ny dominanse på musikkmarkedet.

Disse formene for trender er de som dominerer innholdsmarkedet på TikTok.

6.1.1 Hvilken musikk opplever barn og unge på TikTok?

Det varierer med musikkopplevelser på TikTok blant barn og unge. Siden TikTok er en plattform som i utgangspunktet kan inkludere alle former for musikk, oppstår det en stor variasjon blant barn og unge i hvilke opplevelser som skjer. Som informanten min presiserte vil man som musikant oppleve musikk på sitt eget instrument i større grad enn andre former for musikk. Man vil også oppleve i større grad musikk man bruker i miljøet TikTok-brukeren befinner seg i. Sånn som at informanten min får flere videoer som tar for seg tematikk fra musikklinja på videregående skole. Med teknologiske metoder blir det stadig enklere å dele musikk enn før. Den digitale kompetansen til barn og unge er under utvikling fra dagen de blir født, ved at foreldre viser dem underholdning gjennom TVen, men også nettbrett og telefon.

Det er vanskelig å utdype hvilken musikk som står mest sentralt på TikTok, men med egne opplevelser og statistikk kan vi se mønstre på hvilke type musikk som dominerer på TikTok. «*Billboard*» viser ukentlig topp 50 mest brukte sanger på TikTok (Billboard, 2024). De tar utgangspunkt i hvor mange videoer som har blitt skapt, antall avspillinger og TikTok-brukernes egne initiativ. Med denne informasjonen kan vi se at den musikken som har monopol på TikTok-plattformen er populærmusikken. Denne typen musikk er artister innenfor sjangeren popmusikk, men også rockemusikken har en stor plass. Dette er musikk som er skapt for å synge allsang, og har ofte danser lagd til seg. Artister som Dua Lipa, Taylor Swift og The Weeknd er store navn som stadig havner i ulike TikTok-compilationvideoer på blant annet medieplattformen YouTube. Kreatørene har ofte skapt egne danser til dette, men TikTok-brukerne tar seg tid til å skape nye versjoner av disse dansene, men i tillegg ferske nye danser?. Informanten min påpekte også at hen opplever ulike former for populærmusikk på TikTok, selv om dette ikke er en særskilt interesse. Det kommer selv om hen går videre til neste video, slik at algoritmene ikke skal plukke opp interessen. Vi vet også at store produksjonsselskap betaler seg inn på markedet med å «booste» flere sanger slik at de enklere blir hørt av en stor andel TikTok-brukere. Selv om disse aspektene spiller en sentral rolle for hvilken musikk som barn og unge opplever, er det lytterne og publikumet som velger hvilke sanger som skal bli populære gjennom maktposisjon (Dyndahl, 2017). Dette gjør at trendbegrepet blir essensielt viktig når man skal undersøke musikalske opplevelser. Som informanten min presiserte «Jeg tenker vel sånn generelt at TikTok er et sted hvor trender blir dannet, og hvor.. det er et sted, en kilde til spesielt hva de unge driver med, og det er definert som en trend hva vi velger å gjøre.».

En annen faktor som kan spille på musikkopplevelsen er hvordan andre TikTok-brukere deler videoer med deg, som gjør at algoritmen til TikTok plukker opp interesse for disse videoene. TikTok bruker tiden du ser på videoen, likerklikk og antall typer videoer du har sett på for å forme denne algoritmen, og da kan andre brukere påvirke andre sin side med innhold de sender. Dette kan avbrytes ved at man ikke ser på disse videoene over en lengre periode, men som informanten min sa kan det være situasjoner hvor noen har en relasjonen gjennom en type tematikk. Eksempelvis fløyte-eksempelet informanten min brukte i analysedelen. Med dette vil sjansen for at flere barn og unge opplever samhold rundt musikken de hører på siden de gir og tar fra hverandre. Dette blir i likhet med før nå barn og unge tok med CDer til hverandre og spilte musikken av på høytaleranlegget til vennene sine, eller lagde mix-tape til hverandre, bare i en modernisert setting. Elevene kan bruke dette som en metode for utvide repertoaret i sin egen musikkidentitet og hjelpe andre elever til å finne sin musikkidentitet.

Vi har sett en bølge av eldre musikk og motetrender som har blitt innhentet på nytt og satt inn i en modernisert kontekst. På TikTok kan man se flere som skriver at de skulle ønske de var født i disse tidsepokene, for å kunne være en del av disse trendene når de hadde stor dominanse på det populære markedet (Bowman et al., 2023). Som informanten min beskrev har blant annet Metallica oppnådd større dominanse på underholdningsdelen av TikTok. Selv om det ikke blir laget dansetrender i dette tilfellet, blir det utført andre former som gjenskapte gitarsoloer, imitering av artistene, men også å vise til eldre opptredener bandet har gjort. Blant annet Pink Floyd sin siste gitarsolo i «Comfortably Numb» blir aktivt mye brukt i TikTok-innlegg. Kreatørene utelukker resten av sangen, men legger til slagord som «The greatest solo of all time» som tittel på toppen eller nederst på videoen. TikTok står ikke alene med ansvaret for denne enorme populariteten. Filmselskaper har sett denne aktive bølgen med eldre innhold som blir populært, og dermed lager en serie med filmer om disse musikernes liv fram til dagen i dag, og med dette gir ut platene på nytt slik at de kan selge de populære sangene sine på nytt. «Bohemian Rhapsody»-filmen er et godt eksempel på dette. Filmselskapet ga ut «soundtracket» til filmen, som inkluderer sanger av andre artister som ble brukt under filmen, men også remikset versjoner av Queen sine originale sanger. Dette medgjør at den generasjonen som vokste opp med denne musikken som en del av sin ungdomskultur, kan oppleve at deres barn også får opplevd denne formen for musikk i en moderne setting.

Denne eldre musikken blir også rekonstruert av TikTok-brukere, men også flere «cover»-versjoner av disse sangene har blitt aktuelle på TikTok. Blant annet «Eleanor Rigby» av legendebandet The Beatles ble «covret» av artisten Cody Fry, som implementere symfoniske

elementer i musikken. Dette utgjorde at flere humoristiske videoer oppstod med denne sangen i bakgrunnen, som gjorde at den fikk enorm popularitet. Med dette fikk både The Beatles en ny form for anerkjennelse av sangen de ga ut i 1966, men også ett større søkelys på Cody Fry som en selvstendig og kreativ artist. Et skille som oppstår i denne populariteten, er at TikTok-brukerne ikke vet hvem som har lagd sangen i utgangspunktet. I flere av disse videoene blir det ikke nevnt at The Beatles har originalen, og da blir fokuset på om musikken gir noe til individene som opplever coverversjonene. Det som er spennende med dette aspektet er at det utgjør at flere opplever andre former enn den moderniserte popmusikken som er relevant på TikTok, blant annet klassisk musikk. Vi har også andre grupper med musikkulturer på TikTok. Som informanten min snakket om oppsøkte hen ulike videoer som tok for seg klassiske elementer av musikken. Symfoniorkestermusikk, kammermusikk, osv., er også en aktiv del av hva barn og unge kan se og høre på TikTok. Selv om dette ikke dominerer på trendaspektene med TikTok, viser disse eksemplene fortsatt til hvordan ulike kulturer også kan dominere markedet innenfor sin sjanger. Blant annet slagverksfirmaet «Drumeo», som presisert av informanten, er en type TikTok-bruker som de fleste som oppsøker slagverk og trommer på TikTok opplever. Selv ved eget initiativ til søket, men også siden TikTok ser interessen TikTok-brukerne viser for innholdet. Utvalget av musikk på TikTok når alle former og typer musikk, til den minste detalje i hvordan man som utøver kan gjøre dem.

Barn og unge får oppleve og delta i sin egen musikkultur på TikTok, selv om de må arbeide med algoritmene for å nå dette punktet. Denne prosessen varierer mellom TikTok-brukerne, men som jeg opplevde da jeg konstruerte en ny TikTok-bruker i henhold til dette prosjektet, tok det ikke lang tid før flere av videoene jeg hadde likt kom på min TikTok-side. Noe som kan medføre til at TikTok blir apellerende i større grad for barn og unge, siden de raskt kan oppnå innhold som passer deres kulturidentitet. Ved å like, favorisere, dele, osv. kan TikTok-brukere raskere tilpasse det tilfeldige innholdet som oppstår på deres TikTok-side.

Denne tilpasningsprosessen (adaptasjonsprosessen) består i at eleven vil tilpasse seg omgivelsene, og derfor må elevens tenkning endres. Adaptasjonsprosessen foregår via to samtidige prosesser, *assimilasjon* og *akkomodasjon*. Assimilasjon betegner en prosess hvor individet forsøker å tilpasse omgivelsene til seg selv ved at ny erfaring innordnes i et tidligere etablert skjema (forståelse). Akkomodasjon er den prosessen hvor individet forsøker å tilpasse seg omgivelsene ved en kontinuerlig modifisering av skjemaet (det barnet allerede kan) til miljøets krav, altså en endring av skjema. Når det foregår en adaptasjon, forutsetter det en integrering av denne adaptasjonen til tidligere

adaptasjoner. Denne integreringen kalles organisasjon (Imsen, 2005). (Angelo & Sæther, 2017, s. 77)

Ved å tilpasse seg etter TikTok sin måte å fremme musikalsk innhold, opplever elevene adaptasjon i forhold til en ny måte å oppleve, lære og gjøre musikk på. TikTok-brukere opplever akkomodasjon i større grad enn assimilasjon på TikTok, ved at de må manipulere sin egen side for å anskaffe innhold som passer til sin egen identitet (Angelo & Sæther, 2017).

Jeg mener at TikTok er en gyldig kilde for barn og unge for å oppleve nye former for musikalske opplevelser. TikTok henviser til popkultur, som vi kan se med hvilke typer musikk som er mest populært. Og siden TikTok har en kreatør som publiserer innhold med ulike former for popmusikk hver dag, blir barn og unge eksponert til denne formen for musikk. I tillegg til at flere kreatører viser hvordan en kan gjenskape musikken i form av coverversjoner, kan elevene oppleve muligheten og potensiale til å faktisk klare og produsere den formen for musikk. TikTok viser også til en bredde av andre musikkformer, som klassisk musikk. Siden plattformen ikke har restriksjoner på hvilken form for musikk som kan bli uttrykt, publiserer ulike kreatører alle former for sjangre, men også deres undersjanger. Barn og unge kan også oppleve sine egne favorittartister på plattformen, sett at artistene har egne profiler. Men dette stopper ikke andre kreatører for å publisere andre artisters sanger og musikkuttrykk. Hvis vi sammenlikner dette med musikk-mediplattformen «Spotify» mener jeg at barn og unge har samme muligheter på TikTok når det kommer til tilgjengeligheten for nye musikalske opplevelser. Spotify bruker ulike spillelister som både er skapt for lytteren, men også skapt for ulike sjangere som gjør at brukeren enklere kan finne ny musikk dersom hen utforsker selv. Men jeg mener at TikTok eksponerer brukeren i større grad for nye musikalske opplevelser, siden det både er innhold som er skapt med musikk som hovedfokus, men også annen form for underholdning som bruker ulike musikkuttrykk i bakgrunnen av videoen som lytteren enkelt kan finne navnet og artisten på.

Et aspekt med dette som er negativt er at TikTok ikke kan sensurere all form for innhold gjennom algoritmene sine. Noe som utgjør at barn og unge har muligheten til å bli eksponert for voksent innhold. TikTok har i nyhetssammenheng tidligere hatt problemer med videoer av vold og seksualisert tematikk som når ut til flere unge brukere (Hansen, 2021). Så viktigheten for å skjerme barn og unge for denne typen innhold er viktig både fra et foreldreperspektiv, men også lærere dersom det oppfordres til å bruke TikTok i en skolesammenheng. Akkurat som «Instagram Reels» og andre digitale medier, klarer ikke disse selskapene å stoppe

publiseringen av sensitivt innhold, siden det er for store mengder fra TikTok-brukere og programerte TikTok-brukere (Bots) hver dag (Hansen, 2021). Likevel med aldersbegrensningene til TikTok, og muligheten for foreldrekontroll, mener jeg at TikTok er et sikkert sted for barn og unge (i forhold til andre sosiale medier?), som de kan bruke til å oppsøke ulike former for musikk, som ved andre medieplattformer. TikTok startet som jeg nevnte i innledningen som en applikasjonen under navnet Musical.ly, som bare hadde innhold rundt å «lip-synce» til videoer som brukerne skapte selv.

6.1.2 Hvilken uformell læring får barn og unge av TikTok?

Når det kommer til uformell læring på TikTok er det mange kategorier som definerer læring. Disse innebærer observasjon, imitasjon, lytting og samhandling med andre elever. Det som er mest spennende er hvordan barn og unge oppsøker disse formene for læring. Før jeg startet forskningen min, hadde jeg en hypotese om hvordan barn og unge står i større grad for å oppsøke læring selv på TikTok, enn at de blir gitt denne formen av andre kreatører eller venner. Med resultatene mine opplever jeg at det ikke er slik, men at denne læringen utvikler seg etter innholdet blir nærmere identiteten til TikTok-brukeren.

Jeg mener det barn og unge observerer av innhold på TikTok er den største faktoren til uformell læring på plattformen. Ved å se hvordan dansene blir gjort av ulike kreatører, bidrar til at barn og unge imiterer etter disse aktørene. Jeg tror det er et skille mellom nivå, som også gjør denne observasjon mer relevant enn for eksempel å søke opp læringen (Tan et al., 2022). Jeg tror elever som danser aktivt på sin fritid enklere imiterer kreatørene enn elever som ikke danser like ofte. Jeg tror også et lite antall av denne gruppen oppsøker hvordan man kan utøve dansene, men heller lærer i en fysisk tilstand på skolen eller på fritiden enn andre elever som kan dansene. Med dette får vi et skille i dansekompetansen til elevene, noe som kan føre til uformell læring blant dem, hvor en av elevene får en mentorrolle. Ved å vise hvordan stegene blir gjennomført, utfører dem og gir tilbakemeldinger vil det bygge sosiale relasjoner, men også gi læring. Med tanke på at mentoren er på samme alder og har en relasjon gjennom skolemiljøet som medelev, kan det bli enklere for elevene å speile sine egne visjoner i de andre medelevens visjoner. Denne formen for uformell læring kan også påvirke i hvilken grad elever utvikler kompetanse innenfor rytmer, tempo, taktarter, osv. og bruker kroppen fysisk som resultater av å teste ut de ulike dansetrendene.

Barn og unge kan også bruke TikTok til å oppsøke informasjon innenfor gjeldende undervisningsprosesser. Dersom elevene finner interesse av undervisningen som blir utført på skolen, kan det være enklere for noen å benytte muligheten til å oppsøke dette på TikTok, for å få en kort video som utdyper og visualiserer ulik informasjon. Dette kan medføre til at elever som for eksempel sliter med konsentrasjon og lesing, kan bruke TikTok som en annen portal til å anskaffe kompetansen innenfor det de lærer om på skolen. De kan også samarbeide ved å dele kreatører som kan gå i bredden eller dybden av undervisningen, dersom det er noe en gruppe med medelever synes er interessant. Jeg mener at lærere skal engasjere elevene også til oppsøke informasjonen de får i skoleundervisningen hjemme. Ikke for at de skal bruke tiden sin hjemme til å lære det de skal lære på skolen, men siden flere elever utvikler i større grad digital kompetanse ved at de selv eksperimenterer og utforsker med disse informasjonsportalene. Jeg tror lærerne også blir i større grad engasjert, ved at elevene oppsøker undervisningsstoffet, noe som kan skape bedre lærer- og elevrelasjoner. Disse feltene går på flere av punktene til strategisk læring, hvor blant annet motivasjon for læring står essensielt i forhold til elevutforskningen hjemme (Imsen, 2014).

For de barn og unge som velger å bruke eget søk som metode, opplever jeg at ved å søke opp sangene med begrepene «dance» og «trend» ved siden av søket vil de få både videoer som viser ulike aktører som utfører, men også kreatører som instruerer hvordan du gjør de ulike delene av dansen. Kreatørene skaper instruksjonsvideoer som tar for seg ulike vanskelighetsgrader for instrumentene, som visualiserer dette med både instrumentet og ulike former for tablatur. I instrumentopplæring kan det virke som at flere bruker TikTok som et tablaturprogram. I stedet for å bruke gitarnettsiden «Tabs Ultimate Guitar», benytter noen tablaturoplæringen man får på TikTok. Dette er som informanten min nevnte en fin metode for å se hvordan ulike spiller tablaturene, og for de som gjør lengre instruksjonsvideoer, snakker om hvilke fingerplasseringer man skal på instrumentet. Dette utgjør i undervisningstilfeller der eleven også kan oppsøke denne læringen ved å forberede seg med skapt innhold til for eksempel en gitarundervisning. Siden instrumentalundervisning på videregående som regel er en time i uka, kan denne formen for kunnskap bygge på elevens kompetanse av hovedinstrumentet i hel forstand. Også oppleve hvordan for eksempel en gitarvideo viser hvordan en sang blir spilt på en klassisk akustisk gitar, og en annen som viser hvordan sangen kan bli spilt på en elektrisk gitar med metalelementer. De som underviser i denne formen kan også anbefale kreatører på TikTok eller liknende medieplattformer, som eleven kan bruke slik at det også blir tilpasset selve undervisningen. Lærerne eller mentorene

kan også bruke denne applikasjonen til å lage videoer som appellerer for barn og unge, noe som Dr. Blakney og Dr. Osler poengterte at funket i deres undervisningssammenhenger (Cadloff, 2021). Elevene får også friheten og tilgangen til å oppsøke musikk selv på TikTok, men med dette kommer det noen negative aspekter.

It is important to recognize that even when giving pupils apparently ‘free choice’ to select a song, there are of course many restrictions on what they are ‘free’ to choose. One problem is that there has to be group agreement, and therefore possibly some compromise from individuals. Another is that school pupils, especially under the age of 15 or 16, often feel under pressure to conform to mainstream definitions of mass culture. (Green, 2017, s. 46)

Selv om friheten til å avgjøre selv er et fint konsept, vil det ikke alltid ha den effekten som eleven og lærerne ønsker friheten til musikkvalg skal bidra med. Likevel vil elevene trenge en lærer eller mentor med spesialkompetanse innenfor de ulike feltene for å nå den maksimale utviklingssonen, som ligger i toppen av modellen «*Den proksimale utviklingssonen*» til Vygotsky (Imsen, 2014, s. 192). Selv om elevene kan oppnå mye uten hjelp fra andre aktører, er det bevist at med støtte og kontrollerte læringsprosesser vil eleven oppnå resultater som hen ikke hadde klart på egenhånd, som kan være essensielle for videre utvikling av den formen for kompetanse (Imsen, 2014).

Filterlæring er også et tema som bidrar til uformelle læringsprosesser på TikTok. Eksempelvis selen som spilte trommer kan barn og unge utvikle reaksjonsevne, men også bruke kognitive læring ved å repetere, huske og forstå hva en rytme innebærer. Det er mange slike filtere på TikTok, og flere av de filterne skaper konkurranse, som bidrar til at flere øver i større grad med disse filterne for å oppnå ulike former for status. Med ulike fremgangsmetoder for uformell læring som bidrar til å skape engasjement, kan det bli enklere for eleven å utvikle kompetanse i for eksempel musikk på en effektiv måte (Folkestad, 2006).

In her interview study of professional and non-professional rock musicians, aged between 15 and 50, Green (2001) describes their musical learning strategies to become rock musicians as an example of informal musical learning. She discusses the consequences of her findings in relation to formal, institutionalised ways of music education. Interestingly enough, and somewhat paradoxically, when these rock musicians teach others in educational institutions, they use formal learning strategies

in their teaching instead of using the learning strategies they have once practised themselves: they rather teach in very formal and traditional ways, in spite of their own personal informal musical training. These rock musicians seem to have well established conceptions of what is ‘proper’ learning, or rather what is ‘proper’ teaching. In other words, when starting to teach, the construction of teaching and the conception of what it means to be a teacher are so strong that even with totally different personal experiences of learning music, these experiences give way to the generally known construction of teaching. (Folkestad, 2006, ss. 139-140)

Hvilke metoder elevene bruker for å ta til seg læring er essensiell i forhold til uformell musikk læring. Dette betyr at barn og unge som vokser opp med TikTok i hverdagen sin nå, kan bruke dette formatet som sin beste form for læring i en potensiell TikTok-fremtid.

TikTok har også en funksjon hvor du kan legge til din video ved siden av andre kreatørens videoer, altså duettfunksjon, som nevnt tidligere. Et eksempel på dette er at en kreatør synger en melodi fra en kjent sang, og en annen kreatør filmer og legger ut rytmisk gitarspill ved siden av denne videoen, slik at det blir en kollasj. Andre kan legge til så mange videoer de vil, men det som er mest spennende med dette er når det blir en stor variasjon med kreatører og deres instrumenter. Det blir nesten et orkester med alt mulig. Med dette kan elevene samhandle med andre kreatører, oppleve og øve på å spille inn musikk som skal passe til andre lydspor for å skape musikk. Denne metoden for uformell læring er nyskapende og innovativ, siden det ikke er noe som blir aktivt brukt i ulike formelle læringsprosesser. Videreutvikling av denne typen teknologi er spennende tematikk, siden ny teknologi stadig oppnår nye høyder.

Den siste metoden for uformell læring som jeg vil ta for meg i denne forskningen er hvordan delefunksjonen bidrar til aktiv læring. TikTok-brukere har muligheten til å dele alt av innhold, både på, gjennom og utenfor TikTok. Med dette kan elever engasjere hverandre med ulikt innhold som tar for seg tematikker fra både praktiske, teoretiske og kommunikative former for læring. I undervisningssammenheng er det viktig at læreren har en oversikt over hvordan man kan inkludere TikTok på en ryddig og strukturert måte, slik at elevene ikke misbruker denne undervisningsformen (Escamilla-Fajardo et al, 2021). For TikTok er ikke konstruert til å bli brukt som et pedagogisk verktøy i utgangspunktet, men er ment for underholdning. Elevene får også muligheten til å påvirke kompetansen til andre medelever. I likhet med observasjonsmetoden, får barna innhold av hverandre, som er med på å bidra til at elevene kan knytte sin egen identitet nærmere barna som deler innhold med dem. Det som er viktig å ta

hensyn til er hvordan elevene har muligheten til å spre falsk informasjon, siden TikTok ikke blir regnet som en kildeplattform. Likevel som informanten min snakket om, har TikTok flere profesjonelle selskap og aktører som deler videoer om blant annet nyhetsoppdateringer, men også informasjon om barn og unges utvikling, som er skapt for barn. Nettsiden «UNG.no» er blant kildene som bruker TikTok som en plattform, og har en egen TikTok-bruker for å dele nyttig informasjon for og til barn og unge.

Noen negative aspekter med denne formen for læring er blant annet hvordan elevene trekker seg unna fysiske former for undervisning. Sammenliknet med hvordan «Zoom» var en av de beste metodene å gjennomføre undervisning på under Covid-19, ble elevene trukket lengre fra den praktiske delen av undervisningen (Fodstad, 2017). Vi har også perspektivet som Cadloff skrev i artikkelen sin om hvordan elever og studenter blir utmattet av digitaliseringen av skolehverdagen (Cadloff, 2021). For selv om foreleseren er med i undervisningen over digitale medier, er det fortsatt bare en skjerm som visualiserer mennesker gjennom kamera. Barn og unge kan også bli påvirket av uttrykk og former status oppstår på plattformen. Det kan være flere negative uttrykk som kommer gjennom digitale medier, som språk, kultur, osv. som påvirker elevkulturen og miljøet i og utfor klasserommet. I min jobberfaring har jeg opplevd at elever bruker blant annet engelske slanguttrykk på feil måte, noe som gjør at ordet får en annen betydning i deres kultur, enn det gjør det språklige og kulturelle nivået.

Med denne informasjonen mener jeg at TikTok absolutt er et offentlig nettverksområde som tilbyr uformell læring. Med alle former for læringsprosesser er det negative aspekter ved formene for læring, men likevel mener jeg at TikTok bidrar i større grad til å gi barn og unge kompetanse på flere felt i en større positiv grad, enn negativ. I hvilken grad denne læringen blir reel for observatørene, er satt i en subjektiv posisjon. Barn og unge kommer med ulike standpunkt som medfører til at noen kan oppleve uformell læring i mindre grad på TikTok, i forhold til andre digitale medier. «YouTube» er en av de digitale mediene som har bevisst i forskning at flere barn og unge foretrekker og får et større utbytte av å observere videoer av ulike former for læring på plattformen (Zhou, Lee, & Sin, 2017). Jeg mener også at lærere burde undersøke TikTok og dets struktur, slik at de potensielt kan bruke dette i formell undervisningssammenheng. Ved at lærerne undersøker elevens kultur, og tilpasser undervisningen etter dette, kan det bli et bedre utgangspunkt for undervisningen (Imsen, 2014). Dette kan være vanskelig for flere lærere, men som vi vet må lærere utvikle sin rolle og undervisning med tanke på nye forutsetninger for moderne tid. Læreren har som jobb å alltid tilpasse seg etter eleven, men eleven skal også forsøke å tilpasse seg læreren.

6.1.3 Har TikTok en påvirkning i den sosiale kretsen til barn og unge?

Dette forskningsspørsmålet tar for seg TikTok sin påvirkning på de sosiale kretsene til barn og unge. Dette er noe min forskningsoppgave ikke kan gi et helhetlig svar på, men med resultatene fra intervjuene og tidligere forskning er det spennende å se ulike påvirkninger TikTok har bidratt med. Med tanke på TikTok sin popularitet er det ikke tvil om at dette er noe som aktivt er i bruk hos de fleste barn og unge (Leyn, Wolf, Abeele, & Marez, 2022). Unge som ikke har tilgang til TikTok bruker andre medieplattformer som YouTube og oppsøker TikTok-videoer på disse plattformene for å kunne observere TikTok sitt innhold. Barn, og spesifikt jenter, ser opp til ulike TikTok-idoler. Charli D'Amelio er en av TikToks fremste kreatører, og mye av det hun gjør på TikTok setter utgangspunkt for hvordan jenter skal fremme sin kultur (Kennedy, 2020).

The coverage of TikTok and D'Amelio during the current pandemic appears to both celebrate girlhood as an antidote to the fatal and damaging global effects of the Coronavirus crisis and to suggest that such visibility and the seeming power of the girl in mainstream digital media is a new phenomenon. However, the increasing visibility of TikTok and rising celebrity of D'Amelio during the Coronavirus crisis should be understood as first, a continuation and intensification of girl culture and the ideals of young female celebrity of the past two decades; and second, as an obscuring of the dangers and impacts faced by girls around the world who are situated outside of the ideals embodied in TikTok stars like D'Amelio. (Kennedy, 2020, s. 1071)

Det å idealisere noen for materialismen og status, kan ha en negativ påvirkning på ungdomskulturen. Ved å lengte mot mer enn det en selv har, vil gjøre det vanskelig for ungdom å bygge sin egen identitet ut ifra det man selv har. Det kan virke som at ungdom ser ulike standarder for hvordan man skal opptre i sosiale sammenhenger, og kan havne i situasjoner hvor de går vekk fra sin egen identitet, og oppsøker identitet blant disse kulturelle- og statusgruppene.

En viktig del å ta til betraktning for hvordan sosiale relasjoner blir påvirket av TikTok er statusen for å forstå og gjennomføre ulike TikTok-trender. Ved å forstå og kunne bruke TikTok skaper det et maktforhold mellom ulike barn og unge. Det oppstår ulike dimensjoner for hvilken realitet barn og unge viser på TikTok, som er med på å forme identiteten deres rundt venner, lærere og familie. Spesielt ungdom konstruerer videoer alene og med venner, og

deler videoene med andre venner eller grupper. I videoene bryter de mellom det offentlige og private rommet til sin identitet. Eksempelvis når de filmer fra soverommet sitt hvor tilskuerne kan se omgivelsene til individet (Leyn et al., 2022). Dette fenomenet er spennende å undersøke videre med tanke på å se forskjellene fra hvordan elever skaper videoer på offentlige og private arenaer. Vi kan også se med informantene min at elev- og lærerrelasjonen kan få en positiv utvikling. Med samarbeid i å konstruere videoer som promoterer for sitt eget klassemiljø, med inkludering av lærerne, blir det enklere å bygge relasjoner, noe som kan føre til et større engasjement for elevene i undervisninga (Imsen, 2014). Men det er en stor viktighet at foreldrene er med å forme deres barns TikTok-bruk. Imsen skriver: «Den viktigste sosialiseringsinstitusjonen er *foreldrene og familien*. Det er her barnet gjør sine første sosiale erfaringer, og det er her de grunnleggende normene og verdiene blir internalisert. Familieformene har vært i endring i lang tid.» (Imsen, 2014, s. 397). Dette viser viktigheten for at foreldrene sin inkludering i hvordan barna bruker digitale medier er essensiell. Viktigheten for å ivareta barnets privatliv, men også personvern og skjerming for mobbing, hets og andre upassende innhold er viktige områder foreldre må forstå. Slik at foreldrene kan veilede barna sine til å bruke digital dømmekraft på en trygg og sikker metode. Som jeg nevnte tidligere er det restriksjoner når alderen er under 13 og 16 årsalderen, men likevel er det metoder som kan gjøre at barn og unge kommer seg forbi disse restriksjonene, som gjør det vanskelig for foreldre å kontrollere med trygge rammer. Fortsatt er det viktig at barn og unge utforsker og opplever ulike situasjoner, men også innholdsrelaterte episoder, hvor de lærer av valgene de tar slik at de får nye erfaringer (Skagen, 2023).

Denne maktposisjon forekommer også ved at elevene får høyere antall likerklipp og visninger på videoene de potensielt publiserer på TikTok. Det blir en konkurranse mellom elevene for å få mest anerkjennelse på plattformen. Med dette forekommer det nye sosiale relasjoner som skiller seg fra virkeligheten og det offentlige nettverksområdet (Zulli & Zulli, 2022). Innenfor maktforholdene jeg har trukket frem, vil det også være konkurranse på ulike nivåer. Du vil ha et gruppeskille mellom elevene som danser for å oppleve dansen og ha det gøy, og du har elevene som trener dans på fritiden ved andre institusjoner. Det kan være enklere for elevene ved disse institusjonene å tilpasse seg dansene, enn det vil være for gruppene som ikke danser like ofte. Dette kan medføre til at elevene splitter grupper og danser på det dansenivået de føler de har en tilknytning til.

En viktig tematikk for sosialisering er hvordan barn knytter digitale medier til lek og kulturelle uttrykk, og ikke bare i musikkammenheng (Angelo & Sæther, 2017).

Barn benytter elementer fra mediene i sine kulturelle uttrykk og i leke. I formidling av musikkprodukter rettet mot barn, presenteres ofte sammen med såkalte «spin off»-produkter. Disse produktene finner vi også som vesentlige elementer i barns musikalske lek (Torgersen, 2016). Den medialiserte leken uttrykkes gjennom «konserter» der de opptrer for hverandre, gjerne med bruk av ferdigspilt musikk og av mange ikke-musikalske elementer. Vi kan snakke om en «opptreden-kultur» inspirert av en rekke Idol-lignende tv-programmer. (Angelo & Sæther, 2017, s. 99)

Barn og unge bruker det de opplever av kulturer, tradisjoner, og uttrykk, og de bruker dette aktivt i leksammenhengen. Når vi ser på dette i forhold til TikTok, opplever barna ulike former for innhold i daglig basis, og bruker den formen i ulike sosiale kontekster. I jobbsammenheng har jeg opplevd at etter serien «Squid Game» fikk enorm popularitet, brukte barna den koreanske måten de sier rødt lys-leken på, fra serien. Det ble en statusforskjell i hvem som klarte å uttale disse ordene, og den eleven fikk en dominerende rolle og styrte leken for de andre. Dette viser til hvordan ulike popkulturelle referanser som kan bli hentet fra områder som TikTok, påvirker barn og unges lek. Som informanten min påpekte også var det flere ulike «Memes» hen opplever på TikTok. Selv om eleven presiserte at de ikke gjenskaper det som skjer i videoene, diskuterer de tematikken og bruker det til humoristiske svar i diskusjoner.

Som informanten min også nevnte er det viktige tematikker som blir spredd av ulike kreatører på TikTok. Selv nyhetskanaler har egne TikTok-brukere hvor de deler nyhetsoppdateringer om politikk, og andre i sterkere grad seriøse tematikker. Med dette blir barn og unge eksponert for emner som kan bli diskutert i klasserommet eller med familie. Dette kan bidra til at engasjementet rundt slik tematikk, kan øke for elevene. Inkluderingen av «Supernytt» i lunsjtimene på flere skoler, gjør at elever opplever nyhetsinformasjon i en større grad enn før. Men likevel opplever jeg at flere elever er bevisste på selv nyhetsdiskusjoner som ikke forekommer på episodene av «Supernytt».

Det siste punktet jeg vil ta for meg er hvordan TikTok som et arkiv kan hjelpe med å bygge sosiale kontekster. Som informanten min forklarte lagret hen videoer på TikTok for å kunne bruke det i «Messenger»-samtaler til tematikk som passet videoene. Dette med å bruke TikTok som en informasjonsportal til å vise og dele informasjon er spennende tematikk. Det kan bli brukt i humoristiske kontekster hvor det skal være et svar tilbake til en annen person, som informanten min forklarte. Dette kan også bli utnyttet i større grad til eksperimentering og

utforskning. Elevene kan bli enige om å samle informasjonsvideoer rundt matlaging for eksempel og bruke dette når de skal lage en matrett, eller i musikkammenheng, kan elevene ta med inspirasjonsvideoer eller instruksjonsvideoer på hvordan man spiller ulike musikktyper til egne øvingsprosesser. Med denne elevsamhandlingen kan det bli enklere å skape nye relasjoner og tradisjoner med medelevene, med tanke på at alle bidrar sammen for å skape noe sammen (Ruud, 2013).

I henhold til forskningen min vil jeg tilsi at TikTok bidrar til ulike former for sosialisering. Selv om informanten min påpekte at selve defunksjonen i applikasjonen var i like aktiv bruk, som det å bruke TikTok for underholdning, vil jeg påstå at TikTok bidrar til utviklingen av barne- og ungdomskultur. Jeg opplever at TikTok også spiller en sentral rolle i samholdet rundt dans. Med støtte fra tidligere observasjoner, tidligere forskning og resultater fra intervjurundene med kandidaten min oppfatter jeg at inkluderingen og utøvingen av dans, har fått status i kulturen og miljøet til barn og unge. Den formen for sosialisering som oppstår ved at barn og unge deler erfaringer, innhold og uttrykk bidrar til uformell læring, siden elever utvider på språket til hverandre og skaper nye former for komunnisering og kultur (Folkestad, 2006). Barn og unge er opptatte av å konstruere sin egen form for barne- og ungdomskultur med moderniserte elementer fra tidligere generasjoner. Med dette mener jeg at TikTok har grunnmuren for å videreutvikle denne formen for kultur og miljø for generasjonen med barn og unge som lever i en digital verden.

6.2 Fallgruver og videre forskning

Jeg vil også trekke frem fallgruvene med denne formen for forskning, i henhold videre forskning med tematikken rundt TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge. Det er viktig å trekke frem fallgruvene ved forskning, for å kunne vise til andre metoder og fremgangsmåter som kunne hjulpet forskningen til å bli mer valid (Kvarv, 2021). En sentral fallgruve med denne typen forskning, er inkluderingen av mange informanter. I mitt tilfelle med en informant, blir det vanskelig å uttale seg om barn og unge som en helhetlig gruppe. Selv om jeg fikk relevant informasjon rundt forskningen, er det fortsatt flere deler jeg kunne undersøkt i større grad. Blant annet hvilke dansetrender som er aktuelle i ulike aldersgrupper. Dette kan også varieres seg fra ulike nasjonaliteter. For eksempel det som trender på TikTok i Norge, vil ikke nødvendigvis være en trend i et annet land. Så til videre forskning kan en mulighet være: at forskere fra ulike land samler kvalitative eller kvantitative dataer på hvordan

det foregår i sine egne land, slik Heyang og Martin gjorde det med danseundervisning under Covid-19 (Heyang & Martin, 2022). Med dette kan forskere og andre aktører dele undervisningsmateriale og utvikle kompetansen innenfor TikTok som et pedagogisk verktøy. Selv om en norsklærer ikke kan bruke TikTok i timen på grunn av restriksjoner rundt mobilbruk og applikasjoner, kan de gjenskape ved å bruke kamerafunksjonen på nettbrettet eller et klippeprogram, til å likevel skape TikTok-videoene. TikTok-fenomenet har muligheter til å kunne bli brukt på en pedagogisk måte, men det er lærerne sin oppgave å gjennomføre det på en strukturell og ryddig måte (Folkestad, 2006).

En annen problematikk med denne typen forskning blir variasjonen til følgeforskningen. Selv om TikTok benytter ulike algoritmer som gjør at innholdet skal oppdateres for hver gang du bruker applikasjonen, kan den ikke bekrefte en lik endring for de ulike TikTok-brukerne. Dette kan bety at en kandidat opplever samme type innhold, med ulike kreatører over en lengre periode, i forhold til andre TikTok-brukere. Med dette er det lurt å bruke et høyt antall med kandidater så variasjonen får et gjennomsnitt som er nærmere 0 i normalfordelingskurven, slik at vi finner ut hvor de mest sannsynlige musikk sjangerne befinner seg (Thrane, 2020, ss. 36-37). Men komplikasjoner oppstår hvis gruppen du undersøker bare følger på kommersiell popmusikk, i forhold til at det er grupper som opplever andre former for musikk. Så det kan være lurt å både utføre fokusgruppe forskning, men også gruppe forskning med større bredde (Kvarv, 2021). TikTok-bruken til kandidatene er essensielt viktig for å kunne sammenlikne resultatene med hverandre. Uten dette blir forskningen i mindre grad relevant for flere fokusområder, og miljøgrupper. Og i mitt tilfelle med en kandidat blir selve forskningen basert rundt kandidatens miljø og identitet. Selv om kandidaten min er i ungdomsgruppen, blir det likevel relevant for forskningen rundt TikTok-bruken til barn. Siden flere tematikker og trender blir utført av begge gruppene som jeg har observert og vist i dette forskningsprosjektet.

En del jeg oppfattet som vanskelig med denne forskningen er å se hvilke trender som har vært aktuelle som har påvirket trendene som er aktuelle i dag. Trender blir som regel skapt av populariserte tematikker, men kan også utvikles ved å utføre variasjoner av aktuelle trender. Dette medfører at når vi forsker på trender, må vi spore tilbake hvordan denne formen for trenden ble utviklet. Dette kan være vanskelig siden vi som forskere ikke kan oppfatte alle typer trender som har foregått på TikTok, men vi må da ta utgangspunkt i de mest sentrale og som har mest popularitet innenfor forskningsperioden.

Med tanke på at TikTok også er stadig under etterforskning av for eksempel USA og EU, er det vanskelig å vite om TikTok er en plattform som er aktuell om for eksempel 5 år. Når jeg begynte min forskning på tematikken, var ikke dette et sentralt tema på nyhetsplattformer, men fikk raskt en utvikling mot flere negative retninger. Dette gjelder hovedsakelig personvernsopplysninger som blir delt med andre tredjepartsselskaper, men er likevel relevant siden dette er noe som er aktivt i bruk av barn og unge. Dette dilemmaet er ikke kjent for å oppstå under forskning, men når vi tar utgangspunkt i produkter istedenfor erfaringer kan dette bli en konsekvens til forskningen. Noe som er negativt med sosialiseringen på TikTok er hvordan flere aktører velger å trekke seg fra TikTok. Dette har med sikkerhetsrisikovurderingen av TikTok som applikasjon for offentlig marked, og selv «Supernytt» er en av kanalene som sluttet å publisere innhold på TikTok. Med dette blir det spennende å videre se utviklingen av TikTok, og om det blir fjernet eller byttet ut av en annen medieplattform i fremtiden.

Den siste fallgruven jeg har valgt å inkludere i forskningen min tar for seg bruken av TikTok i forhold til andre digitale medier. Med dette mener jeg hvordan det eksisterer flere digitale medier som likner på TikTok, som man kan inkludere som forsker i intervjuprosessene. Som forsker er det lurt å presisere et område, men siden forskjellen fra Instagram Reels, YouTube Shorts, Facebook Watch, og flere er vesentlig liten sammenliknet med TikTok, kan det være lurt å inkludere disse slik at kandidatene får muligheten til å snakke om den applikasjonen de er mest vandt til å bruke. Blant annet informanten min bruker aktivt Instagram Reels som også inkluderer innhold som musikalske opplevelser, og andre tematikker jeg har diskutert i dette forskningsprosjektet. Så til videre forskning kan en tematikk være «Kortvideo-plattformer som sosio-musikalsk arena for barn og unge» (eget eksempel).

7. Konklusjon

Gjennom denne masteroppgaveforskningen har jeg undersøkt tematikken rundt TikTok som en sosio-musikalsk arena for barn og unge. I denne delen vil jeg oppsummere sentrale punkter fra de ulike delene av masterforskningen, men med hovedfokus i forskningsspørsmålene jeg har brukt som en rød tråd gjennom denne forskningsprosessen.

En av hovedpunktene til denne forskningen var hvordan TikTok kan hjelpe utviklingen til identitetsdannelse. Gjennom eksempler på hvordan barn og unge møter TikTok, kan vi forstå at applikasjonen trekker frem ulike punkter som bidrar til utviklingen deres. Barna blir eksponert for innhold som tar for seg kommunikative midler som språk- og tekstuttrykk, som videre blir brukt i den aktive dialogen og samhandlingen mellom andre jevnaldrede. Vi ser denne utviklingen i hvordan barn og unge leker, aktiviserer seg rundt forskjellige aktiviteter, men også blant annet i forhold til spill. TikTok er også et sted hvor elevene kan selv oppsøke innhold og utforske de i ulike kontekstuelle settinger. Med TikTok som et verktøy i hverdagen, får elevene nye oppdateringer på hvilke ulike popkulturelle fenomener som er i bevegelse i moderne tid og trend. Men i tillegg til den moderne trend, opplever de andre former for tidligere trender i en modernisert setting. Som informanten min også nevnte kan TikTok være en plattform for alle former for interesser. På TikTok har barn og unge muligheten til å oppsøke ulike former for musikk, som blir en del av videreutvikling av deres egen musikkidentitet. Dette kan gjøre det enklere for flere av dem å oppleve tilhørighet og sosialisering i og gjennom den digitale verden. Jeg vil ikke si at TikTok har en stor påvirkning i forhold til identitetsdannelsen blant barn og unge, men med ulike former for eksponering, er det et potensiale for at elevene har muligheten til å oppleve nye former for kultur og miljø. De viktigste rollene for identitetsdannelse vil alltid være familie og venner (Imsen, 2014).

Selv om TikTok i all hovedsak er ment for ulike former for underholdning ser jeg fortsatt et sosialiseringspotensiale. Ved at barn og unge kan oppleve ulike former for innhold, men i tillegg dele disse med andre TikTok-brukere, vil de kunne oppleve sosialisering aktivt gjennom plattformen. TikTok kan også brukes som et arkiveringsprogram, hvor brukerne lagrer innhold de vil bruke senere. Denne lagringen kan bli aktuell på ulike sosialiseringsområder som å dele «memes» med venner eller dele en gitarvideo med instrumentallæreren sin. Det oppstår også ulike tematikker på TikTok hvor brukerne kan kommunisere og debattere i kommentarfeltet til videoene av ulike kreatører. Barn og unge, som nevnt i forrige avsnitt, bruker flere referanser i sin daglige språk og kultur. De bruker

elementer fra det engelske språket inn i dagligtalen og digital kommunikasjon, som gjør at elevene konstruerer sitt eget sosiale rom, hvor lærere og eventuelt foreldrene ikke kan nå denne formen for kommunikasjon ettersom det er en del av deres egne kultur. Potensialet til videre utvikling av sosialisering ligger i elevenes hender. Som skaperne av sin egen kultur, vil de også kunne påvirke hvordan TikTok kan bli brukt til fremtidig relasjonsbygging. En annen faktor er hvordan elever møter foreldrenes generasjon med innhold. Vi ser en økning av flere eldre band som kommer tilbake i form av gjenslipp av eldre hitsanger og album, noe som kan medføre til sterkere kulturrelasjon mellom foreldre og barn. Så lenge barnet tar til seg denne formen for generasjonskultur. Jeg mener at TikTok kan være en arena for barn og unge til å utvikle og danne nye kulturelle og sosiale relasjoner.

Når det kommer til uformelle læringsprosesser har TikTok, som andre digitale medier, et godt utgangspunkt for å oppsøke og undersøke ulike former for innhold. Muligheten for å oppnå kompetanse innenfor ulike felt er noe kreatørene på TikTok står til hovedansvar til for å gi TikTok-brukerne. Alt dette avhenger av hva brukeren bestemmer TikTok som applikasjon er ment til å bli brukt som. Men selv med en forutsetning at TikTok bare skal bli brukt til underholdning, vil barn og unge, ved å observere innholdet, ta til seg nye former for kunnskap. I tillegg til at flere kreatører går i dyben av ulike tematikker for å presisere for seerne sine. Ved å dele TikTok-innhold med andre medelever vil elevene ubevisst dele kompetansen, slik at de får en form for mentorrolle eller veiledere. Informanten min forklarte også at samarbeidet med lærerne bygget på den relasjonen mellom lærer og elev, altså ved at musikk lærerne deltok i TikTok-opplegget elevene konstruerte. Elever kan også bruke TikTok som et verktøy til å skape eget innhold, og dermed ta på seg produsentansvar. De utspiller ulike roller dersom de skal filme med medelever, og kan gjøre dette på en privatarena, som for eksempel soverommet, eller i en sosial setting, eksempelvis på skolen. Jeg mener at TikTok gir barn og unge uformelle læringsprosesser, men likevel mener jeg at resultatene ikke tilsier det som er ved formelle praksiser, som musikkundervisning i grunnskolen og på videregående skole.

TikTok kan bidra til uformelle musikk læringsprosesser. TikTok som underholdning viser at popmusikken er den formen for musikk som regjerer på applikasjonen, men likevel har TikTok forutsetninger for å produsere og formidle flere former for musikkopplevelser. Det oppstår flere former for uformell læring, som observasjon av andre musikalske aktører. Et eksempel på dette er hvordan barn og unge kan se artister og andre musikanter opptre eller vise musikkvideoene sine som kan hjelpe dem til å idealisere den formen for musikk. Ved å se hvordan Freddie Mercury eller Justin Bieber fremfører musikken sin, kan elevene imitere og

reprodusere dette med egne musikkopptredener. Instrumentopplæring er også en stor del av uformelle læringspraksiser som foregår på TikTok. Med både coverversjoner av sanger spilt på for eksempel slagverk eller gitar, kan elevene se nærmere på detaljer og hvilken fysisk fremgangsmetode kreatørene bruker for å gjenskape eller skape ny musikk. Flere kreatører informanten min fortalte om bruker også ulike notasjonsmetoder for å vise i ulike systemer hvordan en annen TikTok-bruker kan spille det slik som dem. I tillegg inkluderer kreatørene hvilken type utstyr de bruker for å produsere lyden, men også intonasjonen til musikken. Siden TikTok også benytter seg av flere ulike filtre, kan elevene bruke disse filterne til å konkurrere, men også øve og repetere på ulike motorikkøvelser. Som rytmefilteret informanten min eksemplifiserte i analysedelen, hvor du skal gjenta rytmene i takt og tempo som selen gjør i videoen.

Inkluderingen av TikTok i klasserommet er et vanskelig felt på grunn av restriksjoner i forhold til sosiale medier-bruk på skolen. Dette kan overstyres ved at læreren gjenskaper TikTok-formatet med andre innspillingsalternativer og klippeprogram for video. Det kunne vært spennende å teste denne formen ut i undervisningssammenheng, for å se om elevene med sin digitale kompetanse klarer å gjennomføre og skape innhold i ulike former. I tillegg har TikTok en funksjon der du kan laste opp videoer som er lagret på telefonen eller nettbrettet, noe som gjør at elevene potensielt kan opplaste videoer de har skapt i skolesammenheng på sin egen TikTok-bruker. Viktigheten for restriksjoner fra både lærere og foreldre er essensielle slik at elevene ikke misbruker de digitale rammene. Som instrumentallærer kan TikTok benyttes som en portal mellom ulike former for utviklingsprosesser. For eksempel at en lærer gir en sang til eleven sin, og eleven benytter muligheten og oppsøker denne artisten i TikTok for å observere og oppleve ulike momenter med denne artisten. Eleven kan ta dette tilbake til undervisningssammenhengen og videre leksjonere instrumentlæreren sin om noe hen kanskje ikke har sett før eller visste. Med tanke på uforutsigbarheten til TikTok sin «for you»-side kan barn aldri vite hva det neste de opplever er, noe som utgjør at dette ikke kan bli benyttet i et klasserom. Eleven kan oppsøker ulikt innhold, men likevel kan eleven oppleve læringsvideoer innenfor feltet, men i neste video oppleve noe ubetydelig i forhold til læringen, men som omhandler artisten. Selv om det er aldersbegrensninger innenfor applikasjonen, kan ikke algoritmene alltid skjerme barn og unge for hva de vil oppleve.

For å oppsummere alt i en helhet vil jeg først trekke frem problemstillingen min hvordan kan TikTok bidra til barn og unges musikalske identitet og læring? TikTok er, og kan være, et verktøy for utviklingen til musikkidentiten til barn og unge. Med ulike metoder for å

sosialisere og konstruere nye relasjoner, er TikTok et fleksibelt felt for elever til å oppleve nye former for kultur og identitselementer, som bidrar til deres egen identitet. I den digitale verden vi lever i hvor flere bruker YouTube som en læringsarena, vil jeg påstå at TikTok har de samme utgangspunktene som andre digitale medier for å utføre uformelle læringspraksiser blant barn og unge. Hvordan TikTok har en påvirkning i fremtidens digitale marked er noe vi ikke kan understreke eller sette et svar på, med tanke på regulasjonene som allerede blir lagt innenfor applikasjonen. TikTok er ikke et pedagogisk verktøy, det vil aldri bli et pedagogisk verktøy, men TikTok har elementene for å utføre og skape nye pedagogiske praksiser, som konstruerer samhold og relasjonsbygging hos barn og unge.

8. Litteraturliste

- Angelo, E., & Sæther, M. (2017). *Eleven og musikken*. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Aspøy, T. M., & Tønder, A. H. (2012). *Utredning om voksnes læring. En litteratur gjennomgang. Norsk utdanning fram mot 2020 - UTDANNING 2020*. Forskningsrådet.
- Befring, E. (2015). *Forskningsmetoder i utdanningsvitenskap (1. utg.)*. Cappelen Damm AS.
- Billboard. (2024). *TikTok billboard top 50*. Hentet fra Billboard: <https://www.billboard.com/charts/tiktok-billboard-top-50/>
- Bowman, N. D., Yoshimura, K., Bohaty, E., & Condis, M. (2023). "Makes Me Feel Like I Was Born in the Wrong Era": Gamer Self-Efficacy and Appreciation, Rather Than Controller Type, Correlate With Historical Nostalgia When Playing a Retrogame. *Psychology of Popular Media*. Hentet fra <https://doi-org.ezproxy.inn.no/10.1037/ppm0000492>
- Boyd, D. (2010). Social Network Sites as Networked Publics: Affordances, Dynamics, and implication. *Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites*, ss. 39-58.
- Cadloff, E. B. (2021, 04 22). *How producing videos on TikTok is impacting teaching*. Hentet fra University affairs: <https://universityaffairs.ca/news/news-article/how-producing-videos-on-tiktok-is-impacting-teaching/>
- Conlon, T. J. (2004). A review of informal learning literature, theory and implications for practice in developing global professional competence. *Journal of European Industrial Training*, 28(2,3,4), ss. 283-295.
- Cross, J. (2011). *Informal Learning (1.utg.)*. Pleiffer. Hentet fra <https://www.perlego.com/book/1006775>
- Dyndahl, P. (2017). Musikk, identitet og makt. I M. Løtveit, *Tidssignaler: lærerutdanningsfag i utvikling : utdanning av lærere på Hamar - 150 år* (ss. 237-253). Vallset: Oplandske bokforlag.

-
- Eraut, M. (2004, juli). Informal Learning in the Workplace. *Studies in Continuing Education*, 26(2), ss. 247-273.
- Escamilla-Fajardo, P., Alguacil, M., & López-Carril, S. (2021). Incorporating TikTok in higher education: Pedagogical perspectives from a corporal expression sport sciences course. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 28.
- Fodstad, C. B. (2017). *Nettbrett i den første skrive opplæringen - hvordan kan nettbrett brukes som verktøy i den første skriveopplæringen?* [Masteroppgave]. Universitetet i Oslo.
- Folkestad, G. (2006). Formal and informal learning situations or practices vs formal. *British journal of music education*, Vol.23(2), 135-145.
- Green, L. (2017). *Music Education as Critical Theory and Practice (1 utg.)*. Routledge. Hentet fra <https://www.perlego.com/book/1488371>
- Green, L. (2017). *Music, Informal Learning and the School: A New Classroom Pedagogy, (1.utg.)*. Routledge. Hentet fra <https://www.perlego.com/book/1572274>
- Greenhow, C., & Lewin, C. (2016). Social media and education: reconceptualizing the boundaries of formal and informal learning. *Learning, Media and Technology*, 41(1), ss. 6-30.
- Hansen, S. M. (2021, 06 07). *Advarer mot viral TikTok-video: - Håper videoen blir fjernet raskt*. Hentet fra TV2: <https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/advarer-mot-viral-tiktok-video-haper-videoen-blir-fjernet-raskt/14046529/>
- Heyang, T., & Martin, R. (2022, 10 09). *Teaching through TikTok: a duoethnographic exploration of pedagogical approaches using TikTok in higher dance education in China and Norway during a global pandemic - Research in Dance Education*. Hentet fra Taylor & Francis Online: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14647893.2022.2114446>
- Imsen, G. (2014). *Elevens verden: innføring i pedagogisk psykologi (5 utg.)*. Oslo: Universitetsforlaget AS.

- Kaye, B. V., Zeng, J., & Wikstrom, P. (2022). *TikTok: Creativity and Culture in Short Video*. Hentet fra Perlego: <https://www.perlego.com/book/3544973/tiktok-creativity-and-culture-in-short-video-pdf>
- Kennedy, M. (2020). 'If the rise of the TikTok dance and e-girl aesthetic has taught us anything, it's that teenage girls rule the internet right now': TikTok celebrity, girls and the Coronavirus crisis. *European Journal of Cultural Studies*, 23(6) - *Sage Journals*, ss. 1069-1076.
- Kvarv, S. (2021). *Vitenskapsteori : tradisjoner, posisjoner og diskusjoner*. Oslo: Novus forlag.
- Leyn, T. D., Wolf, R. D., Abeele, M. V., & Marez, L. D. (2022). In-between child's play and teenage pop culture: tweens, Tiktok & privacy. *Journal of Youth Studies*, 25:8 - *Routledge*, ss. 1108-1125.
- Munn, Z., Pollock, D., Khalil, H., Alexander, L., McInerney, P., Godfrey, C. M., . . . Tricco, A. C. (2022, April). What are scoping reviews? Providing a formal definition of scoping reviews as a type of evidence synthesis. *JBIEvidence Synthesis* 20(4), ss. 950-952.
- Munthe, K. (2024, 01 03). *TikTok*. Hentet fra Barnevakten: <https://www.barnevakten.no/app/tik-tok-including-musical-ly/>
- Ruppert, E., Law, J., & Savage, M. (2013). Reassembling Social Science Methods: the challenge of digital devices. *Theory, Culture & Society*, 30(4) - *Goldsmiths Research Online*, ss. 22-46.
- Ruud, E. (2013). *Musikk og identitet (2. utg)*. Universitetsforlaget AS.
- Skagen, K. (2023, 10 02). *John Dewey*. Hentet fra Store Norske Leksikon: https://snl.no/John_Dewey
- Storey, J. (2009). *Inventing Popular Culture: From Folklore to Globalization*. Wiley-Blackwell.
- Sullivan, C., & Forrester, M. A. (2018). *Doing Qualitative Research in Psychology (2 utg.)*. SAGE Publications Ltd. Hentet fra <https://www.perlego.com/book/1431824>

-
- Tan, K. H., Rajendran, A., Muslim, N., Alias, J., & Yusof, N. A. (2022, 12 15). *The Potential of TikTok's key Features as a Pedagogical Strategy for ESL Classrooms*. Hentet fra MDPI - Sustainability, 14(24) : <https://doi.org/10.3390/su142416876>
- Thrane, C. (2020). *Statistisk dataanalyse på 1-2-3*. Oslo: CAPPELEN DAMM AS.
- Utdanningsdirektoratet. (2017, 11 15). *2.1 Digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet*. Hentet fra Utdanningsdirektoratet: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeverk/rammeverk-for-grunnleggende-ferdigheter/2.1-digitale-ferdigheter/>
- Utdanningsdirektoratet. (2019, 11 11). *2.3 Grunnleggende ferdigheter*. Hentet fra Utdanningsdirektoratet : <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/grunnleggende-ferdigheter/?TilknyttedeKompetansemaal=true>
- Wise, S., Greenwood, J., & Davis, N. (2011). Teachers' use of digital technology in secondary music education: illustrations of changing classrooms. *British Journal of Music Education* 28(2) - Cambridge University Press, ss. 117-134.
- Wæhle, E., & Dahlum, S. (2020, 05 14). *Case-studie*. Hentet fra Store Norske Leksikon: <https://snl.no/case-studie>
- Zhao, T. C., & Kuhl, P. K. (2016, mai 10). Musical intervention enhances infants' neural processing of temporal structure in music and speech. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 113(19), ss. 5212-5217.
- Zhou, Q., Lee, C. S., & Sin, S.-C. J. (2017). Using Social Media in Formal Learning: Investigating learning strategies and satisfaction. I *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 54(1) (ss. 472-482). ASIS&T.
- Zulli, D., & Zulli, D. J. (2022). Extending the Internet meme: Conceptualizing technological mimesis and imitation publics on the TikTok platform. *New Media & Society*, 24(8) , ss. 1872-1890. Hentet fra SageJournals.

Vedlegg 1: Samtykkeskjema fra sikt

Vil du delta i forskningsprosjektet:

TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne ut hvilke sosiale og musikalske arenaer du møter på applikasjonen TikTok. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet til denne forskningen er at jeg vil gjerne vite mer om hvilken musikk barn og unge møter på TikTok, og i hvilke sammenhenger. Dette er for å kunne diskutere hvilke musikalske erfaringer TikTok legger til rette for når det gjelder for eksempel sjanger, stil, tiår og tradisjon, og hvilke musikalske handlingsrom TikTok åpner for. Den overordnede målsettinga med denne forskningen er å se hvordan TikTok bidrar til barn og unges musikalske identitet og læring.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskolen i Innlandet er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Grunnen til at du får muligheten til å delta på dette forskningsprosjektet er siden du er i aldersgruppen 15-17 år, elev i grunnskolen, og siden du bruker TikTok aktivt i din hverdag.

Hva innebærer det for deg å delta?

Punkt A)

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du gjennomfører et intervju med meg. Intervjuet vil vare i maks 1 time, men kan ha en variert tidsramme innenfor denne timen. Dette er opp til deg ettersom vi går gjennom spørsmålene. Intervjuet vil bli tatt opp digitalt på en sikker metode slik at personopplysninger om deg blir kryptert (sikker datainnsamlingsmetode) og transkribert (skrevet om) av meg etter intervjuene.

Punkt B)

Etter intervjuet vil du bli spurt om å delta videre i denne forskningen med en metode som kalles for følgeforskning. Denne delen av forskningen skal du som deltaker vise meg hvilke TikTok videoer du får på din «For You» side på TikTok, og diskutere med meg de musikalske delene vi observerer. Her kan du som kandidat velge å bare vise en video og avbryte forskningen, eller flere videoer. Dette er for at jeg som forsker skal få et bedre overblikk i hvilke musikalske erfaringer du som kandidat opplever på TikTok.

Punkt C)

Etter en periode vil jeg etter å ha avtalt med deg ta kontakt igjen, for å kunne diskutere hvilke endringer eller variasjoner som har skjedd siden vi kommuniserte sist. Hensikten er å se hvilke nye musikalske «trender» som har kommet på TikTok, men også om noe av det vi snakket om forrige gang fortsatt er på din «For You» side på TikTok.

Hvis foreldrene dine vil se spørsmålene jeg skal stille deg på forhånd (intervjuguide), kan de ta kontakt med meg på e-post og få dette tilsendt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Alt av personopplysninger vil bli behandlet av Walter Berg mastergradsstudent ved Høgskolen i Innlandet.
- Alt av personopplysninger og informasjon vil være anonymisert og transkribert. Til intervjuene vil jeg bruke applikasjonen nettskjema diktafon som opptaksenhet for intervjuene, deretter transkribere slik at ingen sensitive opplysninger vil bli lagret på noen digitale enheter. Ved bruk av navn i intervjuet, vil dette bli anonymisert med ulike fiktive versjoner. Så for eksempel dersom navnet er i lydopptaket, vil jeg transkribere det som Elev A eller noe som likner.
- Nettskjema-diktafon er en mobilapp som tar opp lyd og etter endt sesjon sender dette opptaket til nettskjema sin plattform som transkriberer og krypterer all informasjon til opptaket.
- Ved å følge disse stegene kan ikke kandidatene identifiseres og dermed bli beholdt anonyme til denne forskningen.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes når masteroppgaven min skal leveres 15.05.2024. Etter denne datoen skal alt av lydopptak være slettet, transkribert og anonymisert. Dette er for å sikre personopplysninger til de ulike kandidatene som deltar i prosjektet.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Høgskolen i Innlandet har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Høgskolen i Innlandet:
 - Mastergradsstudent: Walter Berg
 - Bergwalter00@gmail.com 95 00 09 22
 - Prosjektansvarlig: Live Weider Ellefsen
 - live.ellefsen@inn.no 62 51 76 97
- Vårt personvernombud:
 - Høgskolen i Innlandets personvernombud
 - personvern@inn.no.

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

- Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Walter Berg
Student ved Høgskolen i Innlandet

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i Intervju om TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge
- å delta i videre følgeforskning om TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2: Intervjuguide runde 1

Intervjuguide

0.Intro

- Samtykkeskjema
- Formålet med dette intervjuet.
 - Dette intervjuet har et formål å innhente informasjon om barn og unges aktivitet på TikTok.
 - Hovedfokuset er musikalske opplevelser og erfaringer som kan bidra til å gi innsikt i hvilken musikk som blir eksponert, delt og videreført av barn og unge på TikTok.
 - Et annet fokus er hvilke sosiale normer som oppstår som et resultat av disse erfaringene og opplevelsene, men også om de kan påvirke hverandre.
- Nye spørsmål kan forekomme underveis, eller spørsmål kan variere seg etter hvordan intervjuet pågår underveis.

1.Personalia

- Hvor gammel er du?
- Hvilket trinn?
- Har du musikalsk bakgrunn?

2.Spørsmål om TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge

- Hvor lenge har du brukt TikTok?
- Hva er det første du tenker på når du hører ordet TikTok?
- Hvilken musikk har du opplevd eller opplever på TikTok?
- Har du brukt søkefunksjonen for å oppsøke musikk?
- Har du lært noe om musikk på TikTok?
- Er det noen spesifikke stiler, sjanger, type musikk du har opplevd eller opplever på TikTok?
- Deler du musikalske innslag til venner eller familie på TikTok?
- Har du opplevd musikk som blir fremført av en annen artist enn den som egentlig har skapt musikken?
- Hvor ofte opplever du ny musikk, eller nye musikalske trender på TikTok?

Vedlegg 3: Intervjuguide runde 2

Intervjuguide

0.Intro

- Hvordan går det?
- Formålet med dette intervjuet.

1.Spørsmål om TikTok som sosio-musikalsk arena for barn og unge

- Har du gjort noe annet siden forrige intervju?
- Har du opplevd nye trender?
- Har du opplevd ny musikk?
- Har du opplevd musikkundervisning praktisk, teoretisk eller historie?
- Har noen tilsendt deg musikkmateriale, eller har du begynt å bruke dele-funksjonen?
- Har du oppsøkt mer variert musikk på grunn av forrige intervjurunde? (Dersom relevant)